

Inför Skörd

Villkor för skördeåret

2024

Inför skörd

2024

Redaktion:

Josefine Persson
Filip Schyllert
Per Gerhardsson
Mikael Jeppsson
Caroline Kristensson Helin
Kristina Åkerblom

Produktion:

Creative By Us Agency AB

Bilder:

Mårten Svensson
Ann-Sofie Karlsson
Caroline Kristensson Helin
Kristina Åkerblom
Caroline Mattsson
Magnus Malmgren
Hans Jonsson
Karl-Johan Larsson
m.fl.

Copyright:

Innehåll får mångfaldigas med Lantmännen Lantbruks medgivande.

Har du frågor eller synpunkter kontakta din säljare eller ring kundtjänst på 0771-111 222, lantmannenlantbruk.se

Vi reserverar oss för eventuella tryckfel.

Skörd 2024 – En viktig skörd, igen!

Varje skörd är naturligtvis viktig, men efter tre riktigt usla skördar de senaste sex åren är det extra viktigt att vi får en bra skörd 2024.

Spannmålsmarknaden har också påverkats av pandemin, de fruktansvärda krigen i Ukraina och Gaza, samt attacker på fartyg i rutten via Suezkanalen. Samlat har detta inneburit stora prisrörelser på både spannmål och insatsvaror, som tillsammans med hög inflation, stigande räntor och väderutmaningar gör att framtiden sällan har varit svårare att bedöma. I år behövs vi stabilitet med bra avkastning och kvalitet. Men troligtvis är ett stabilt år framgent mer rörligt än vad ett stabilt år var för några år sedan. Detta ställer stora och ökande krav på alla aktörer i spannmålsbranschen för att kunna nå en bra och långsiktig lönsamhet. Även om vi inom spannmålsverige inte påverkar några av ovanstående faktorer, kan vi agera på ett sätt som gör effekterna mindre.

Inom Lantmännen jobbar vi ständigt med att förbättra vår effektivitet. Det handlar bland annat om att sänka omkostnader, öka materialutbytet genom mer exakt torkning och ha prissättningsmodeller som ger dig förutsättningar och ersättning att sälja, leverera och agera mer effektivt med din spannmål. Genom One touch, som vi lanserade till skörd 2023, nyttjar vi fraktflottan bättre och ger högre ersättning till er som levererar varan till våra huvudanläggningar direkt under skörd. Vi eftersträvar också att nyttja fler timmar på dygnet genom att fråga dig som leverantör när du gör din leveransförsäkring om du kan lasta höga bilar och om du kan lasta nattetid. En bättre nyttjad fraktflotta sänker kostnaderna samtidigt som det förkortar hämtningstiderna på gård. Självfallet kommer vi fortsätta att ha mottagning på övriga mottagningsplatser, men de kostnader detta medför i form av ökad hantering och högre fraktkostnader kommer speglas i betalningen för leverans till dessa mottagningsplatser.

Med större prisvariationer ökar även prisriskerna. Det kommer bli än viktigare att aktivt arbeta med en försäljningsstrategi för att nå lönsamhet i lantbruket. Definiera vilka täckningsbidrag och prisnivåer som är bra för ditt företag och hur mycket du vågar/vill sälja före, under och efter skörd, oavsett om marknaden är stigande eller vikande. Våra olika avtalsmodeller täcker alla behov för att kunna jobba med en effektiv strategi. Glöm inte bort vår modell med spannmålsförskott på fastprisavtal som kan erbjuda dig likviditet, samtidigt som du kan leverera i en period med högt pris. En försäljningsstrategi tar inte bort risken för lägre avkastning och sämre kvalitetsutfall, men med en genomarbetad försäljningsstrategi ökar dina möjligheter att säkra bättre lönsamhet över tid. Vi har detta som en stående punkt vid alla de odlarmöten som vi deltar på och hör gärna av dig om du har frågor eller funderingar om det.

Tillsammans kan vi arbeta för att öka lönsamheten i spannmålsodlingen genom ökad effektivitet och tydliga säljstrategier. Då blir vi bättre rustade att hantera de ökade variationerna och bärga en skörd med god lönsamhet. Men visst vore det en god hjälp på vägen att få en bra skörd! Vi önskar alla i spannmålssvängen ett stort lycka till med den kommande skörden!

“Varmt välkommen med dina grödor till oss, både under skörd och lagersäsong!”

Mikael Jeppsson
Chef Spannmålsenheten, Lantmännen

Innehåll

Inför Skörd 2024

Vanliga frågor & svar	4
Nyheter Skörd 2024	5
Marknadsinformation via LM ² & Prisverktyg	6
Erbjudande fysisk spannmål	7-11
Torkavtal & Spannmålsförskott	12
Avtalsreglering & återköp	13
Leverans av din spannmål under skörd	14-15
Kvalitetsväxla eller ändra leveransperiod	16
Leverans av din spannmål under lagerperioden	17
Leveransförsäkring & Tidsbokning	18-19
Så beräknas din fraktkostnad	20
Direktleverans Agroetanol	21
Stråförkortning, slam- och restproduktpolicy	22
Klimatcertifierad produktion	23
Korrekt nedtorkning av leverans & Torkavgifter	24-25
Mottagningsplatser Skörd	26-27
Mottagningsplatser Lager	28
Ortsjustering nedklassad vara	29
Gemensamma villkor för grödor	30
Analysinformation	31
Vete	32-33
Korn	34-35
Råg/Rågvete/Havre	36-37
Oljeväxter/Trindsäd	38-39
Säker Spannmål	40-44
Exempel avräkning	45
Stora investeringar i Lantmännens spannmålsanläggningar!	46
Allmänna villkor	47-51

Vanliga frågor & svar

Har sorten någon betydelse på leveransförsäkringen?

Det är väldigt viktigt att den sorten du har på avtalet också anges på leveransförsäkringen och stämmer överens med den vara du levererar. Skulle gröda eller sort skilja kommer inte leveransen att träffa ditt avtal utan går då som spontanleverans.

Vad är viktigt att tänka på för mig som skall leverera en premiumgröda?

Tänk på att välja samma artikel på leveransförsäkringen som du har på odlingsavtalet. Exempelvis Kvarnvetete N+. Skulle felaktig artikel väljas kan inte anläggningen lagerlägga leveransen som premiumgröda och då utfaller inte heller något premiumtillägg.

När hämtas min spannmål?

Lantmännen har som ambition att under skörden hämta spannmål i så hög frekvens som möjligt. Detta kan dock innebära att man får vänta på sin gårdshämtning ett antal dagar under perioder då trycket är som allra högst. Tänk på att du själv måste skapa leveransförsäkringen i skörd. Lantmännen ansvarar inte för att avropa de avtal som ligger i skördeperioden. Lantmännens leveransförsäkringen fylls i på lm2.lantmannen.com, det går även bra att kontakta vår kundtjänst.

När kommer min avräkning?

Så fort analyser finns klara avräknas din leverans. Inom 30 dagar från leveransdatum finns pengarna tillgängliga för dig.

Vid frågor kan du kontakta kundtjänst via 0771-111 222

Aktuella öppettider hittar du på vår hemsida lantmannenlantbruk.se

Knappval	Avdelning	Avdelningen hanterar
1	Order	Beställning av exempelvis foder, utsäde, växtnäring och växtskydd.
2	Leveransplanering	Frågor kring din leverans eller för ändring av befintlig order.
3	Spannmål	1. Gårdshämtning/tidsbokning, för att skapa leveransförsäkringen eller boka tid. 2. Övriga spannmålsfrågor, till exempel gällande avräkning och avtal.
4	Nätstöd	Frågor kring våra nättjänster, LM ² och e-handel.
5	Kassatjänst	Frågor gällande exempelvis LM ² ekonomi, utbetalningar och regleringar av konton.
6	Övriga frågor	
7	Telefonist	

Hur går avropet till för mig som har avtal på lagerperioden? (15/10-30/6)

Spannmålssupporten kommer att kontakta dig när Lantmännen har behov utav att ta in varan och då skapa leveransförsäkringen. Inom ramen för tecknad avtalsperiod är det Lantmännen som bestämmer datum för avrop samt till vilken anläggning som varan ska transporteras, oavsett om leveransen går som gårdshämtning eller egen transport. Kom ihåg att en förutsättning för avrop är att det finns en analys på partiet, se till så att gårdsproverna kommer till Lantmännen senast en månad innan avtalsperiodens slut så att vi kan slutföra hämtningen inom avtalad leveransperiod.

Hur lång tid tar det innan analysen är klar?

Hur lång tid en analys tar varierar mellan grödor. Till exempel tar malkorn och havre längre tid medan fodergrödor generellt analyseras snabbare. Därför är det inte givet att leveranserna avräknas i den ordning som de levereras.

Hur gör jag för att få min avräkning på mail istället för i postlådan?

Skicka mail till lantbruk.kundtjanst@lantmannen.com där du uppger leverantörsnummer samt vilken mailadress du önskar få dina avräkningar till.

Nyheter Skörd 2024

- Nya avgifter för depåavtal, se sida 10.
- Lantmännens torktabeller, kvantitets- och rymdviktsomräkning hittar du digitalt på LM² under Spannmål - Dokument & Villkor. Se QR-kod till höger för att komma direkt till tabellerna.
- Odlingsjournal för stärkelsevete ska vara inlämnat i Improvin' senast 30/11 för skördeleveranser. För lagerleveranser senast 60 dagar efter leverans, dock innan 30 juni 2025. Konzeptpremie om 100 kr/ton betalas ut efter att man lämnat in sina uppgifter och uppnått 12 hållbarhetspoäng.
- Uppdaterad falltalsskala för vete. Se sida 33.
- Uppdaterade proteinskalor för Kvarnvetete N+, Reppevete N+, Vårvete N+ och Durumvete N+. Se sida 33.
- För dig som levererar till Agroetanol, se sida 21 för uppdaterade villkor.

Scanna våra QR koder för att komma till följande:

Inför Skörd

Torktabeller, kvantitets- och rymdviktsomräkning

Så här gör du:

1. Öppna appen Kamera på din smarttelefon.
2. Rikta denna mot QR-koden.
3. Kameran identifierar QR-koden och visar en notis. Tryck på notisen för att öppna länken som är kopplad till QR-koden.

Marknadsinformation via LM²

På LM² hittar du uppdaterad marknadsinformation från Lantmännen.

På LM² under Spannmål kommer man till en sida full med lättillgänglig och matnyttig marknadsinformation. Här hittar du marknadsnoteringar och priskurvor över basis för vete. Grafer som visar hur grödorna i USA bedöms vara i status. Väderkartor över de stora odlingsområdena i världen samt information om Lantmännens exportaffärer. Här hittar du även marknadsrapporter med aktuell information om de största grödorna, både i text och i podd. Dessa kan du få direkt på både mail och sms, registrera dig på LM².

Tänk på att du på LM² även hittar marknads-podden, där du bland annat kan höra Lantmännens råvaruanalytiker prata om spannmålsmarknaden. Du hittar Lantmännens podd "Ord om jord" även på din vanliga poddkanal.

Prisverktyg

I verktyget Spannmålspriser på Lm² visas indikativa priser på tillgängliga leveranstidpunkter.

Dessa priser uppdateras dagligen och visar ett indikativt pris för respektive gröda, sort och leveransperiod. Det faktiska priset erhålls via din säljare. Under skörd justeras dessa priser så att de visar skarpt pris för samtliga terminer.

Man har där möjlighet att lägga "sina" grödor/sorter som favoriter så att man slipper söka fram dem vid varje inloggning. Klicka på stjärnan så sparas de grödor man snabbt vill komma åt.

Vill du bli utsädesodlare?

Du är noggrann, brinner för kvalitet och vill vara en grundsten i den svenska råvaruförsörjningen.

Då har vi jobbet för dig!

Vill du veta mer? Kontakta din säljare eller någon av våra odlingsansvariga nedan.

Frö	Strå- & Trindsäd
Magnus Karlsson	Gunnar Gillsjö
070-686 54 33	070-330 31 93
Per Widén	
072-5446651	

Erbjudande fysisk spannmål

Automatisk avtalsuppfyllnad

För att underlätta för dig och dina leveranser av spannmål används automatisk avtalsuppfyllnad för de avtal du tecknat med oss.

Det innebär att du som leverantör inte behöver hålla koll på hur mycket som är kvar att leverera på dina respektive avtal eller när det är dags att börja leverera på nästa. Vi kommer automatiskt fylla alla avtal i samband med leverans. Avtalsuppfyllnaden kommer ske enligt ordningen: terminsavtal, poolavtal och sist spotavtal. Finns flera poolavtal eller spotavtal fylls det äldsta först.

Ett avtal fylls alltid helt innan det går över till nästa avtal i turordningen, det går inte att styra över leveranser till annat avtal innan det första är fyllt till hundra procent. Om du därefter vill att dina leveranser ska avräknas mot ett depåavtal måste du på leveransförsäkran välja vilket depåavtal som ska gälla för leveransen. Du kan annars välja att dina leveranser ska avräknas som spontanleverans efter att alla avtal är uppfyllda.

Spannmålskoncept

Lantmännen erbjuder möjligheten att odla via våra konceptodlingar. Dessa odlingar särskiljer sig från standardodlingar genom att de avser specialgrödor som efterfrågas av våra kunder. Under konceptodlingar erbjuds så väl premiumavtal som odlingsavtal enligt nedan beskrivningar.

Standardodlingar

Standard är Lantmännens baskoncept, som också är det de flesta leverantörer väljer. Konceptet innebär att produktionen ska uppfylla svensk lagstiftning och hålla normal handelskvalitet.

Konceptodlingar

Lantmännens konceptodlingar är framtagna utifrån kravspecifikationer från våra kunder. Avtalsteckning sker via din säljare.

Premiumavtal

Premium är ett samlingsbegrepp som består av ett antal olika koncept där kraven på odlingen är högre och skiljer sig från standard. Koncepten är kopplade till olika industrikunder som har olika krav. Det innebär att villkoren för alla grödor inte är samma. I vissa fall krävs det speciellt utsäde, eller att avtal är tecknat senast 1 juni, medan det i andra fall bara finns restriktioner beträffande växtskydd och användning av slam. Våra premiumodlingar odlas utifrån så kallade premiumavtal. Som premiumodlare erhåller du ett premiumtillägg per avtalat och godkänt kvalitetsreglerat ton. Betalning av premium sker på avräkningen vid leverans.

De största koncepten under kategorin för premium- och odlingsavtal:

- Natur+
- Klimat & Natur
- Barnmat
- Matärt och Matärt KRAV
- Oljevaxter HOLL
- Durumvete
- Stärkelsevete

Våra olika premium- och odlingskoncept kan du läsa mer om under Spannmål på lm2.lantmannen.com. Du kan också kontakta någon av våra säljare för att diskutera vilka koncept som passar din odling bäst.

KRAV

Lantmännens KRAV-koncept innebär att spannmålen måste produceras enligt reglerna för ekologisk odling, vilket betyder att odlingen ska ske enligt KRAV. För att leverera spannmål enligt KRAV-konceptet måste den vara KRAV-certifierad av ett certifieringsföretag som är godkänt av KRAV. Före leverans ska ett giltigt KRAV-certifikat skickas in till Lantmännen. Detta behöver inte tas med vid leverans utan lagras digitalt av Lantmännen. Våra villkor för KRAV-konceptet kan du läsa mer om under villkorsavsnittet på sida 51.

Sista datum för att teckna avtal med gårdshämtning är 7 dagar innan resp. leveransperiods slut.

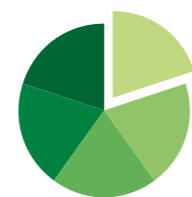
Terminsavtal

Ett terminsavtal är ett alternativ för dig som följer marknaden och gärna säljer hela eller delar av din spannmål till ett fast pris innan leverans. Med ett terminsavtal säkrar du dig mot eventuell nedgång i marknaden och kan veta din marginal långt innan leverans.

Terminsavtal kan tecknas under flera skördar och det går att göra prissäkringar vid flera olika tillfällen om du inte vill sälja allt vid samma tidpunkt. Med Lantmännens prisbevakning kan du enkelt ange de prisnivåer som du vill bevaka. Du kan välja mellan att skapa avtal eller få sms-avisering om dina nivåer nås. Läs mer om tjänsten på LM². Prissäkrar du en sort vid flera olika tillfällen, men för samma leveransperiod och med samma leveranssätt utökas ditt först tecknade avtal och du får ett snittpris på ditt avtal. Eftersom marknaden rör sig under året kan det vara bra att på förhand bestämma en strategi där du vid bestämda nivåer säljer en viss kvantitet.

Ett terminsavtal tecknas alltid för leverans i någon av Lantmännens fasta leveransperioder, läs vilka dessa är under spotavtal. 100 % av avtalad volym ska levereras på tecknade terminsavtal.

Avtalsteckning	Hela året
Leverans	Inom avtalad leveransperiod
Avtalskvantitet	Minst 12 ton
Avräkningspris godkänd vara	Avtalat terminspris
Avräkningspris nedklassad vara	Avdrag från avtalat terminspris sker med prisskillnaden mellan spotpriset för avtalad och nedklassad vara sista vardagen innan leveransdagen
Betalning	Inom 30 dagar efter leverans
Leveransplikt	100 % (se villkor återköp sida 13)

Säkra priset på längre sikt

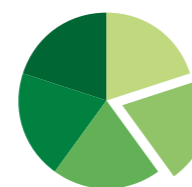
Poolavtal

För poolavtal bevakar Lantmännen marknaden dagligen och gör löpande försäljningar av din spannmål, med målet att nå ett så högt pris som möjligt. Poolavtal är ett effektivt sätt att sprida riskerna i din spannmålsaffär, även för dig som är aktiv och själv prissäkrar stora delar av din skörd.

Med ett poolavtal handlar Lantmännen med din spannmål från våren ända till poolen avslutas och poolpriset blir resultatet av vår samlade handel. De senaste åren har poolavtal varit ett attraktivt alternativ för många och intresset för poolavtal har ökat flera år i rad. Om du tecknar ett poolavtal står valet mellan att teckna för Pool 1 eller Pool 2. Pool 1 innebär att du levererar din vara under skördeperioden, d.v.s. mellan 1 juli och 14 oktober. I Pool 2 sker leveransen under lagerperioden, d.v.s. mellan 15 oktober och 30 juni i Lantmännens val. Har du valt att teckna ditt poolavtal senast 31 mars erhåller du en bonus på 30 kronor för varje inlevererat och kvalitetsreglerat ton. Minst 70 % av avtalad volym ska levereras på tecknade poolavtal.

För respektive pool sätts både ett preliminärpris och ett slutbetalningspris. Avräkning med preliminärpris sker inom 30 dagar efter leverans. Slutbetalning sker i vecka 50 (2024) för Pool 1 och vecka 16 (2025) för Pool 2. Slutbetalningspriserna presenteras inklusive premie för tidigt tecknade avtal.

Avtalsteckning	Senast 1 juni 2024 för Pool 1 Senast 14 oktober 2024 för Pool 2
Leverans	Pool 1: 1 juli-14 oktober Pool 2: 15 oktober-30 juni
Avtalskvantitet	Minst 12 ton
Avräkningspris godkänd vara	Poolpris för avtalad vara. För pool 2 sker staffling (0,79 kr/vecka vid leverans efter v. 16)
Avräkningspris nedklassad vara	Poolpris för nedklassad vara. För pool 2 sker staffling (0,79 kr/vecka vid leverans efter v. 16)
Betalning	Avräknas med preliminärpris inom 30 dagar efter leverans. Slutbetalning Pool 1: v. 50, 2024 Slutbetalning Pool 2: v. 16, 2025
Leveransplikt	70 % (se villkor återköp sida 13)

Försäljning med marknadsbevakning

Under lagersäsong är förutsättning för leverans att det finns en giltig analys på partiet.

Spotavtal

Spotavtal ger dig möjlighet att säkra priset på kort sikt. Om du vill leverera inom aktuell leveransperiod och inte ta risken att marknaden går ner är spotavtal ett alternativ.

Ett spotavtal tecknas för leverans i innevarande leveransperiod. Våra leveransperioder presenteras nedan. Du kan också använda vår tjänst för prisbevakning. Med den kan du registrera prisnivåer där du antingen tecknar ett avtal eller får ett sms när nivån nås. Läs mer om tjänsten på LM². 100 % av avtalad volym ska levereras på tecknade spotavtal.

Leveransperioder för spot och terminsavtal:

1 juli-14 oktober
15 oktober-31 december
1 januari-31 mars
1 april-30 juni

Avtalsteckning	Hela året
Leverans	Inom avtalad leveransperiod
Avtalskvantitet	Minst 12 ton
Avräkningspris godkänd vara	Avtalat spotpris
Avräkningspris nedklassad vara	Avdrag från avtalat pris sker med prisskillnaden mellan spotpriset för avtalad och nedklassad vara sista vardagen innan leveransdagen
Betalning	Inom 30 dagar efter leverans
Leveransplikt	100 % (se villkor återköp sida 13)

Säkra priset i befintlig leveransperiod

i

Tänk på att innan leverans måste ditt avtal vara signerat för att det ska vara giltigt.

Depåavtal

Tror du på högre spannmålspriser framöver och inte vill säkra ditt pris innan leverans är depåavtal en möjlighet för dig. Tecknar du depåavtal säljer du din spannmål till oss och säkrar mot spotpris i eget val fram till 31 maj. Detta sker efter leverans och avräkning till preliminärpris.

För depåavtal finns inget leveranskrav, utan både under- och överleveranser tillåts. Depåavtalet måste tecknas innan leveransförsäkringen görs. Innan leverans på depåavtal kan ske måste samtliga termins-, spot- och poolavtal för aktuell leveransperiod och gröda vara fullt levererade.

Om du vill att en leverans ska vägas in på ett depåavtal måste du vid skapandet av leveransförsäkringen välja vilket depåavtal som gäller för just den leveransen. Väljer du inte in något depåavtal kommer leveransen avräknas som spontanleverans när alla andra avtal är fyllda.

Alla leveranser på avtalet måste vara avslutade, samt avräknade med preliminärpris innan prissäkring kan göras. Du kan endast prissäkra ditt depåavtal vid ett tillfälle, önskar du säkra vid olika tillfällen krävs att du tecknar och levererar på flera olika depåavtal. Prissäkring av depåavtal sker mot spotpris. Om ingen prissäkring gjorts senast 31 maj kommer avtalet automatiskt prissäkras till spotpris som gäller den 31 maj eller senaste vardagen innan.

Leveranser på depåavtal avräknas först med preliminärpris inom 30 dagar efter leverans, samt slutbetalning inom 30 dagar efter prissäkring.

Avgifterna för skörd 2024 är enligt tabellen nedan. På första avräkningen debiteras avgift om 100 kr/ton, om prissäkring görs efter 14 oktober debiteras resterande avgift vid slutavräkning.

Prissäkring	Avgift gryn/havre/malkorn	Avgift övriga grödor
Prissäkras senast 14/10	100 kr/ton	100 kr/ton
Prissäkras senast 31/12	140 kr/ton	140 kr/ton
Prissäkras senast 31/3	210 kr/ton	160 kr/ton
Prissäkras senast 31/5	230 kr/ton	180 kr/ton

Säkra pris mot spotpris efter leverans

Spontanleverans

Väljer du att spontanleverera behöver du inte teckna något avtal i förväg. Spontanleverans är ett alternativ för dig som inte på förhand vill förbinda dig att leverera en viss kvantitet och samtidigt vill få aktuellt marknadspris.

Alla leveranser som inte är kopplade till något i förväg tecknat avtal, samt leveranser som överskrider avtalade kvantiteter, avräknas med föregående dags spotpris.

Avtalsteckning	Sker via leveransförsäkringen
Leverans	Hela året
Avräkningspris godkänd vara	Spotpris sista vardagen före leverans
Avräkningspris nedklassad vara	Spotpris för nedklassad vara sista vardagen före leverans
Betalning	Inom 30 dagar efter leverans

Leverera till dagspris

Ordning för avtalsuppfyllnad

- 1 Terminsavtal
- 2 Poolavtal
- 3 Spotavtal
- 4 Depå/Spontan

Avtalsteckning	Under skördeperiod.
Leverans	1 juli–14 oktober.
Avtalskvantitet	Ingen begränsning. Både över- och underkvantiteter tillåts.
Prissäkring	Senast 31 maj 2025. Prissäkring görs via LM², din säljare eller kundtjänst.
Avräkningspris godkänd vara	Säkrat spotpris.
Avräkningspris nedklassad vara	Avdrag sker med prisskillnaden mellan spotpriset för avtalad och nedklassad vara sista vardagen innan leveransdagen.
Betalning	Avräknas med preliminärpris depå inom 30 dagar efter leverans. Slutbetalning: Inom 30 dagar efter prissäkring.

i

Viktigt!

Tänk på att du måste välja in ett depåavtal på leveransförsäkringen om du vill att dina leveranser ska gå mot depåavtal när de andra avtalen är fyllda. Annars levereras varan som spontanleverans.

Har du fler depåavtal? Tänk då på att välja vilket som ska gälla för varje leveransförsäkringen. Leveranser som sker utan depåavtal eller på fel depåavtal kommer inte åtgärdas i efterhand.

Depåavtal kan inte prissäkras förrän avtalet är färdiglevererat och dina leveranser är avräknade med preliminärpris.

“Om du vill att din leverans ska gå in på ett depåavtal måste detta väljas när du skapar din leveransförsäkringen.”

Torkavtal

Med ett torkavtal säkrar du torkkostnaden för din spannmål redan innan skörden. Avtalet kan tecknas fram till 1 juni och innebär en fast torkningskostnad på alla skördeleveranser som har en vattenhalt mellan 0 % och 22 %.

Avtalet passar för dig som saknar tork, men också dig som vill komplettera din egen torkkapacitet under skörd. Det gäller för samtliga leveranser av spannmål och oljeväxter under skördeperioden, 1 juli till och med 14 oktober på så väl avtal som spontanleveranser. Avgiften är 150 kr/ton och avtalet gäller för alla leveranser med vattenhalt mellan 0 % och 22 %. För leveranser över 22 % vattenhalt är torkavtalet inte giltigt, utan torkskalan på LM² gäller. Torkavtalet gäller inte för trindsäd eller utsäde.

Direktleverans

Torkavtalet gäller inte grödor avsedda för direktleverans till Agroetanol eller Karlshamn. För leveranser av Oljeväxter AAK utgår inte någon avgift för torkavtal om vattenhalten är max 9 %. Vid vattenhalt över 9 % gäller torkavtalet och avgiften debiteras.

Avtalsteckning	Senast 1 juni
Avgift	150 kr/ton. Avgiften räknas utifrån nettovikt.
Giltighet	Skördeleveranser, 1 juli-14 oktober. (Se villkor och undantag i texten).

Spannmålsförskott

Spannmålsförskott är en tjänst för dig som har tecknat avtal med giltighet under lagerperioden. För dessa avtal är det möjligt att ta ut spannmålsförskott där du får en utbetalning innan leveransen sker.

Med tjänsten spannmålsförskott kan du få ut upp till 80 % av avtalsvärdet mot en kostnadsränta. Det som krävs för att få använda tjänsten är att du har ett avtal och att varan ska vara skördad och besiktigad av din säljare innan förskottet kan betalas ut. När dina leveranser har nått upp till förskottsbeloppet kommer du att bli avräknad för leveranserna och samtidigt få ditt förskott reglerat.

Tänk på att spannmålsförskottet löses mot inlevererad volym och återbetalning innan leverans ej är möjlig.

Observera att räntan är rörlig. Aktuell räntesats hittar du på LM² [lm2.lantmannen.com](https://www.lm2.lantmannen.com). Kontakta din säljare så får du mer hjälp.

Avtalsreglering och återköp

En stor del av våra kunder säljer sin spannmål genom ett avtal. Om inte avtalet är uppfyllt till leveransplikt vid leveransperiodens slut kommer en reglering av avtalet att ske.

Om leveranserna inte når upp till avtalets leveransplikt har Lantmännen rätt att göra ett återköp, i enlighet med våra allmänna inkösvillkor. Ett återköp kan endast göras för att ersätta fysisk utebliven vara och sker antingen aktivt av leverantören innan leveransperiodens slut eller genom att Lantmännen reglerar återköpet vid leveransperiodens slut.

Återköpet görs utifrån invägd kvantitet, per artikel och leveransperiod, med undantag för malkorn. För malkorn görs återköp per artikel, sort och leveransperiod.

Om man har både terminsavtal och poolavtal på samma artikel och leveransperiod beräknas leveransplikten på den totala kvantiteten. Exempelvis terminsavtal för perioden 1 juli-14 oktober på 50 ton och pool1-avtal på 60 ton. Leveransplikten blir då totalt $(50 * 100\%) + (60 * 70\%) = \text{total leveransplikt } 92 \text{ ton}$.

Ett återköp faktureras med återköpsdagens dagspris för leveransperioden minus avtalat pris plus 100 kr/ton. Sker inget aktivt återköp regleras återköpspriset med spotpriset sista vardagen i leveransperioden. Återköp som underskrider 20 000 kr per avtal faktureras ej. Återköp krediteras aldrig.

Leveranspliktig kvantitet:

Termins- och spotavtal:
Ingen underkvantitet tillåts.

Poolavtal: 70 %

Vid avtalsuppfyllnad räknas invägd kvantitet.

Exempel 1

Ett terminsavtal för kvarnvetet om 240 ton för leverans 1 juli-14 oktober 2024, med ett pris på 2.400 kr/ton. I maj månad känner lantbrukaren att han inte kommer få ut 100 % av avtalad kvantitet (som är leveransplikten på ett terminsavtal) och väljer då att göra ett återköp på halva avtalskvantiteten. Terminspriset på återköpsdagen är 2.500 kr/ton.

Återköpet blir enligt nedan:

2.500 kr (återköpsdagens terminspris) - 2.400 kr (avtalat pris) + 100 kr (avgift) = 200 kr/ton

Lantbrukaren faktureras då för 120 ton, 100 % av den återköpta kvantiteten. Detta ger totalt 24.000 kr att betala.

Exempel 2

Ett poolavtal för malkorn om 400 ton är tecknat för leverans pool 1 (1 juli-14 oktober). När vi kommer fram till 15 oktober har lantbrukaren levererat 135 ton. Alltså 145 ton under leveransplikt (70 % = 280 ton) som Lantmännen kommer reglera. Notera att återköp för poolavtal görs först när poolpris för leveransperioden är fastställt av Lantmännen.

Återköpet blir enligt nedan:

3.150 kr (spotpris sista vardagen i leveransperioden) - 3.100 (poolpris) + 100 kr (avgift) = 150 kr/ton

Lantbrukaren faktureras då för 145 ton vilket ger totalt 21.750 kr att betala.

Exempel 3

Ett terminsavtal för malkorn om 250 ton för leverans 15 oktober-31 december 2024, med ett pris på 3.100 kr/ton. Då leveransperioden är passerad har lantbrukaren endast kunnat leverera 140 ton och har alltså inte nått upp till leveransplikten 100 %. Lantmännen kommer därför reglera underleveransen på 110 ton med ett återköp. Återköpspriset blir då spotpris för sista leveransdagen i perioden, alltså 31 december. Terminspriset på återköpsdagen är 2.850 kr/ton.

Återköpet blir enligt nedan:

2.850 kr (spotpris sista vardagen i leveransperioden) - 3.100 kr (avtalat pris) + 100 kr (avgift) = -150 kr/ton
I detta fallet blir återköpsbeloppet negativt. Det finns alltså ingenting att fakturera. Återköp krediteras aldrig.

Leverans av din spannmål under skörd

Nedan samlar vi all information gällande hur leverans fungerar under skördeperioden.

Skördeperioden

Skördeperioden sträcker sig från 1 juli till och med 14 oktober. Dock är varje skörd unik vilket medför att skördeperioden ibland måste förlängas. Vid de tillfällen som kräver en förlängning av skördeperioden kommer du att informeras om detta via LM² ([lm2.lantmannen.com](https://www.lm2.lantmannen.com)) samt information från din säljare. Under skördeperioden kan det även komma förändringar på mottagningserbjudandet. Generellt är det exempelvis att en eller flera mottagningsplatser får ett utökat mottagningserbjudande.

Viktig information och förändringar kring öppettider och andra avvikelser för våra mottagningsplatser som kan ske under skörd hittar du på LM². Tänk på att du själv måste skapa leveransförsäkringen i skörd, Lantmännen ansvarar inte för att avropa de avtal som ligger i skördeperioden.

Leveransförsäkringen

Vid varje leverans av spannmål, oljeväxter eller trindsäd till Lantmännen ska det alltid finnas en korrekt och komplett ifylld leveransförsäkringen. Under skördeperioden kan du själv fylla i din leveransförsäkringen på [lm2.lantmannen.com](https://www.lm2.lantmannen.com).

Om du inte skapar din leveransförsäkringen på egen hand får du hjälp genom att kontakta kundtjänst.

Efter att din leveransförsäkringen är skapad skickas den automatiskt till spannmålmottagningen. Vid själva leveranstillfället behöver du alltså inte hålla koll på några blanketter. Självklart kan du skriva ut den om du vill. Det räcker att du vid ankomst informerar mottagande anläggning vilket ditt leveransförsäkringsnummer är. Du kan skapa flera leveransförsäkringar på förhand och slipper därför logga in på LM² eller ringa kundtjänst inför varje leverans. I samband med skapande av leveransförsäkringen sker även bokning av gårdshämtning om detta leveranssätt har valts. Vid beställning av gårdshämtning måste varan vara lastningsbar från önskad leveransdag. Kundtjänst hjälper så klart även till med tidsbokning om det önskas. Före leverans av KRAV-vara ska ett giltigt KRAV-certifikat skickas in till Lantmännen.

Skapa leveransförsäkringen

1. Skapa leveransförsäkringen via [lm2.lantmannen.com](https://www.lm2.lantmannen.com). Klicka på Lämna Spannmål, Skapa leveransförsäkringen.

2. Fyll i uppgifterna som efterfrågas, inkl. eventuell beställning av gårdshämtning. Tänk även på att välja in depåavtal om detta önskas. (Se sida 18 för detaljerad beskrivning över hur du skapar leveransförsäkringen.)

3. Ange hur många leveransförsäkringar du vill skapa (tänk på att om du väljer flera kommer samma depåavtal att gälla för alla).

4. Klicka Skapa och dina leveransförsäkringar är klara och redo för leverans.

i

Spannmålmottagningar är arbetsplatser med många och stora fordon som rör sig. Varselväst ska bäras när man lämnar hytten. Om barn åker med ska de stanna i hytten under hela tiden ekipaget är på området! Se sida 44 för att läsa mer om vilka regler som gäller på våra anläggningar.

Dags för leverans

Så här gör du vid egen transport:

- 1.** Boka tid, om tidsbokning tillämpas på mottagningsplatsen. Använd leveransförsäkringsnummer som referens vid bokning.
- 2.** Ange leveransförsäkringsnummer som referens vid mottagningen.
- 3.** Personal på spannmålmottagningarna kommer vara behjälpliga om du har frågor eller behöver hjälp.

Så här gör du vid gårdshämtning:

- 1.** Önskas gårdshämtning har detta angetts på leveransförsäkringen tillsammans med leveranssätt. Tänk på att om du inte har vara till ett fullt ekipage kan du beställa enbart bil eller släp för att få en lägre fraktkostnad. Om dina begränsningar gällande lastningshöjd och framkomlighet förändrats sedan tidigare lastningar, vänligen kontakta kundtjänst.
- 2.** Invänta att åkeriet kontaktar dig gällande transporten. Du kan inte själv utföra tidsbokning vid gårdshämtning.
- 3.** Vid hämtning säkerställ att chaufför och du som leverantör har samma leveransförsäkringsnummer. Efter lastningen får du ett kvitto på att hämtningen är utförd.

Gårdshämtning

Avisering sker i två steg, först genom ett sms eller telefonsamtal och sedan på telefon av chauffören senast 30 minuter innan hämtning. Lantmännen har som ambition att hämta spannmål under skörd i en så hög takt som det är möjligt. Detta kan dock innebära att man får vänta på sin gårdshämtningstransport i flera dagar under den period när trycket är som allra högst. Beställning av specialfordon måste göras hos kundtjänst per telefon. Fraktpriset är då högre än vanliga flakbilar. Alla typer av specialfordon erbjuds inte i alla delar av landet. Mer information om specialfordon kan erhållas av kundtjänst.

Avboka för att undvika bomkörning

Avboka omgående transporten om varan inte kan hämtas enligt ursprunglig beställning för att undvika bomkörning. Alla avbeställningar sker via kundtjänst per telefon där leveransförsäkringsnummer måste anges. Om avbeställningen inte är gjord och last utblir debiteras uppkommen kostnad.

Viktigt att tänka på om du kör själv:

- Leveransförsäkringen ska alltid vara gjord innan leveransen når mottagningsplatsen.
- Tidsbokning tillämpas på vissa av Lantmännens spannmålmottagningar. Se sista sidan.
- Väntetider kan uppkomma under säsongen och tidsbokningen är inget underlag för väntetidssättning.

Nya alternativ på leveransförsäkringen med gårdshämtning

Lantmännen har som ambition att öka vår transportkapacitet under skördeperioden på ett kostnads-effektivt sätt genom att utöka antalet flisbilar som kör spannmål under skörd. För att kunna få ett effektivt utnyttjande av dessa bilar vill vi i större utsträckning kunna använda dem för gårdshämtningar. Därför kommer vi på leveransförsäkringen att fråga om er möjlighet att lasta flisbilar. För lantbrukarens del betyder det att man måste kunna lasta en bil och släp som är 4,45 m hög på den aktuella ordern som leveransförsäkringen avser. Genom att ställa frågan kan vi få en styrning där även flisbilar hämtar spannmål på gårdshämtning och om vi ser att flera

gårdar kan lasta flisbilar kan vi öka vår transportkapacitet och därmed minska antalet dagar på gårdshämtning långsiktigt.

För att ytterligare öka transportkapaciteten samt minska köbildningen på dagtid på våra anläggningar arbetar vi även med att öka andelen transporter vi kör på natten och önskar därför också veta om ni har möjlighet att lasta ut på natten. Klickar man i att man kan lasta ut på dygnets alla timmar så kommer åkeriet att ha en dialog med er när de ringer om det blir relevant med utlastning på sena tider och i så fall när. De tider som framförallt är intressanta är sen kväll fram till midnatt, men det skulle även kunna handla om utlastning under natten eller tidig morgon.

Kvalitetsväxla eller ändra leveransperiod

Leverantören har möjlighet att före leverans på eget initiativ kvalitetsväxla avtalad kvalitet till den faktiska kvalitet varan håller. Detta gör att du som lantbrukare får ut maximal ersättning för spannmålen och även att vi kan styra varan till rätt mottagningsplats från början. Något båda parterna vinner på. Det är även möjligt att byta leveransperiod.

Kvalitetsväxling kan göras såväl innan som under en aktuell leveransperiod men måste göras före leverans. Att kvalitetsväxla till faktisk kvalitet underlättar såväl för oss som mottagare som dig som leverantör. Kvalitetsväxling kan ske från Kvarn/Gryn/Malt till Foder men även tvärtom. Det nya priset beräknas genom att ta avtalat pris +/- den dagsaktuella skillnad mellan kvaliteterna i den leveransperioden som avtalet gäller.

Tänk på att ett avtal endast får kvalitetsväxlas en gång. Leverantören har även möjlighet att ändra leveransperiod på redan ingånget avtal. Prisjustering sker då motsvarande dag för ändring av leveransperiods prisskillnad mellan de aktuella leveransperioderna.

Exempel kvalitetsväxling från fodervete till kvarnvet

Avtalat pris fodervete: 2.050 kr/ton

För vald leveransperiod är priset för kvarnvet 2.450 kr/ton och fodervete 2.100 kr/ton. Alltså är prisskillnaden mellan kvaliteterna 350 kr/ton.

Eftersom växlingen sker från fodervete till kvarnvet läggs skillnaden till på det tecknade fodervetepriset. Alltså blir det nya avtalade priset på kvarnvet $2.050 + 350 = 2.400$ kr/ton.

Exempel kvalitetsväxling från malkorn till foderkorn

Avtalat pris malkorn: 2.950 kr/ton

För vald leveransperiod är priset för malkorn 3.050 kr/ton och för foderkorn 2350 kr/ton. Prisskillnaden är således 700 kr/ton.

Eftersom kvalitetsväxling ska ske från malkorn till foderkorn, dras skillnaden på 700 kr/ton bort från malkornspriset på avtalet. Följande foderkornspris kommer erhållas: $2.950 - 700 = 2.250$ kr/ton.

Leverans av din spannmål under lagerperioden

Nedan samlar vi all information gällande hur leverans fungerar under lagerperioden.

Lagerperioden

Lagerperioden sträcker sig från 15 oktober till 30 juni. Startdatumet avviker endast i de fall vi förlänger skördeperioden. Det är viktigt att du som leverantör ser till att ha en korrekt nedtorkad vara före leverans. Senaste åren har en för stor andel av alla inleveranser under lagerperioden haft en vattenhalt överstigande 14 % och i vissa fall långt över acceptabla och kvalitetssäkra gränser. På sida 25 kan du läsa mer om vattenhalter under lagerperioden.

Avtal tecknade för leverans under lagerperioden avropas av Lantmännens kundtjänst. Du kommer bli uppringd av kundtjänst för överenskommelse om när leverans ska ske inom den avtalade leveranstiden. Inom ramen för tecknad avtalsperiod är det Lantmännen som bestämmer datum för avrop samt till vilken anläggning varan ska transporteras. Detta gäller såväl gårdshämtning som egen transport.

Vid gårdshämtning är datumet som sätts förstadatatum och vår ambition är att hämta inom fem dagar. Vissa leveransperioder kan vara högt belastade med transporter, vilket kan medföra att ditt avtal hämtas nästkommande leveransperiod. Vid de fall ditt/dina avtal måste förlängas, äger Lantmännen rätt till att göra denna förlängning. I gengäld ersätts ni med 10 kr per ton för varje månad förlängning sker.

Avvisningsgränser vattenhalt lagerperiod

Gröda	Gräns för avvisning
Kvarnvet	>14,5 %
Råg	>14,5 %
Malkorn	>14,5 %
Grynhavre	>14,5 %
KRAV-grödor	>14,5 %
Rågvete	>15 %
Foderkorn	>15 %
Fodervete, Glutenvete	>15 %
Foderhavre	>15 %
Raps	>9,5 %
Trindsäd, Baljväxter	>15,5 %

Leveransförsäkringen

För leverans från och med 15 oktober skapas leveransförsäkringar uteslutande av kundtjänst. Önskar man spontanleverans, ringer du till 0771-111 222. När vi befinner oss i lagerperioden kan du som användare inte skapa leveransförsäkringen via LM².

Ta ut och skicka in gårdsprover på dina sålda partier

Material för gårdsprover kommer att skickas ut kontinuerligt under skördeåret till dig som har ett avtal. Materialet kommer vara dig tillhanda innan respektive avtals leveransperiod. Det är du som odlare som ansvarar för att gårdsproverna på ditt parti kommer till Lantmännen senast 1 månad innan avtalsperiodens slut så att vi kan slutföra hämtningen inom avtalad leveransperiod. Vid frågor gällande gårdsprov kontakta din säljare.

Vad händer om min leverans av spannmål blir avvisad?

Du kommer bli kontaktad av Lantmännen om vi av kvalitetsskäl på varan inte kan väga in den. Då har du som leverantör möjlighet att ta tillbaka varan alternativt vägs det in som energispannmål.

Har du avtal, avvakta kontakt från Lantmännen

För dig som har avtal med leverans under lagerperioden kommer avrop av leverans att ske i Lantmännens val på samtliga partier under aktuell avtalsperiod. Detta gäller såväl gårdshämtning som egen transport. Bakgrunden till att vi avropar varan är att de priser vi erbjuder under lagersäsongen bygger på att vi kan styra varan till rätt ställe och vid rätt leveranstillfälle för att minska frakt- och hanteringskostnaderna.

Tips!

Har du frågor om din leverans eller om du vill spontanleverera, vänligen kontakta kundtjänst.

Telefon 0771-111 222

Under skörden kan kundtjänst ha extra öppet under kvällar och helger. Aktuella tider finns på lm2.lantmannen.com.

Leveransförsäkrans

Här beskrivs hur en leveransförsäkrans fylls i och vilka uppgifter som ska vara med.

Skapa leveransförsäkrans

[Gå till mina avtal](#)

Företagsnamn
Leverantörsnummer

Transportsätt* [i](#)

Gårdshämtning Egen transport

Leveransadress* Leveransdatum* [i](#)

Artikel* [i](#) **Ange kvantitet samt skördeår**

Välj artikel Skördeår

Överleverans* [i](#)

Välj om din leverans ska avräknas mot depåavtal eller spontanleverans när alla ev. termins, pool och spotavtal är fyllda.

Depåavtal Spontanleverans

Varmluftstorkat* [i](#)

Ja Nej

Leveransen uppfyller kraven för RED* [i](#)

Ja Nej

Stråförkortning* [i](#)

Ja Nej

Slammat* [i](#)

Ja, Revaq senaste tre åren Nej

Övrig information

[Beräkna fraktpris](#)

Leverantören godkänner Allmänna inköpsvillkor för spannmål, oljevaxter och trindsäd för Lantmännen ek för, Spannmålsenheter, samt senaste utgåvan av Inför Skörd

i
Tips!
Artiklar som du har avtal på visas alltid överst i listan.

Under skörd kan du själv skapa din leveransförsäkrans. Under lagerperioden görs det av spannmålssupporten vid avropet.

Tänk på att vara noggrann med att fylla i din leveransförsäkrans korrekt. Oaktsamhet kan medföra särskilt ansvar vid uppkommen skada.

Här väljs transportsätt, gårdshämtning eller egen transport. Väljer du gårdshämtning får du också frågan om du har möjlighet att lasta dygnet runt och om du kan lasta flisbilar, läs mer om gårdshämtning på sida 15.

Stäm av så leveransadressen stämmer samt välj in leveransdatum.

Här är det viktigt att rätt artikel med sort väljs in. Om sorten är fel kommer leveransen inte gå mot rätt avtal (om avtal finns) och i vissa fall kan det förstöra ett sortrent parti på mottagningsplatsen.

Här väljer man om överleveransen ska gå mot depåavtal (om sådant finns) eller som spontanleverans. Viktigt att detta blir rätt från början. Om det finns avtal kommer dessa fyllas först enligt avtalsprioriteten som gäller.

Ange om varan är varmluftstorkad.

Ange om varan uppfyller kraven för RED. Läs mer om detta på sida 23 innan du gör ditt val.

Ange om varan är stråförkortad eller slammat. Läs mer om detta på sida 22 innan du gör ditt val.

I rutan "Övrig information" kan du som leverantör ange information som är till nytta för köpare eller åkeri.

Innan du bockar i denna ruta är det viktigt att du läst Lantmännens villkor och är införstådd med vad dessa innebär.

Tidsbokning

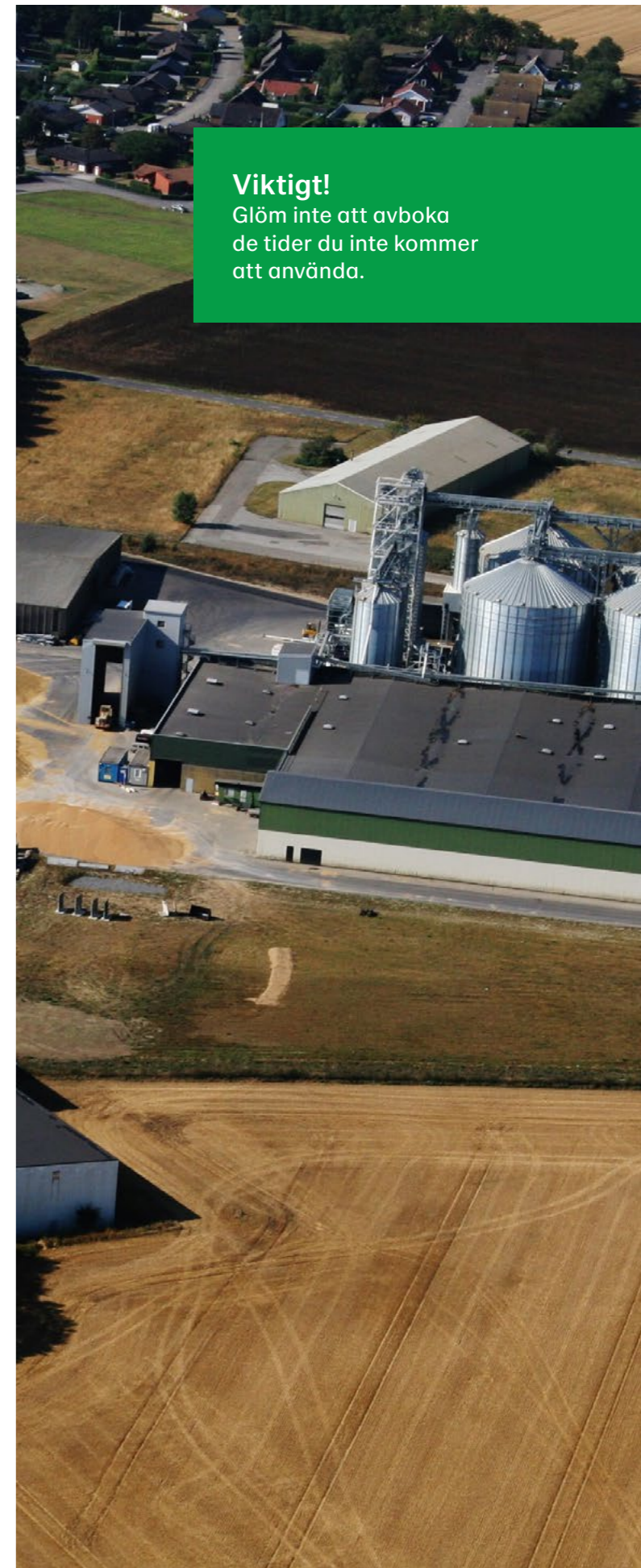
Via LM² kan du enkelt boka dina tider på de anläggningar som har tidsbokning. Denna funktion fungerar enklast om du klickar på "boka" direkt från vyn leveransförsäkrans. Tänk på att du alltid först måste skapa en leveransförsäkrans innan du bokar tid. Det är även viktigt att du avbokar dina tider som du inte tänker nyttja.

Boka tid

På de anläggningar där vi har tidsbokning kan du direkt från leveransförsäkrans klicka dig vidare till vårt bokningssystem. Om du kör med egen transport kan du också kontakta kundtjänst som gärna hjälper till med din bokning. Tidsbokning ska du aldrig göra om du beställt gårdshämtning genom Lantmännen.

- 1 Klicka på Boka-länken på leveransförsäkrans
- 2 Se till att leveransförsäkransnumret är ifyllt i sökrutan. (Sökmodellen ska stå på Inköpsorder)
- 3 Klicka på Hämta
- 4 Välj fordonstyp, kontrollera även så att rätt artikel och ungefärlig kvantitet är ifyllt
- 5 Välj tid genom att bocka i rutan framför önskad tid
- 6 Ange registreringsnummer
- 7 Fyll i ev. övrig info
- 8 Bekräfta bokningen
- 9 En bekräftelse visas
- 10 Din bokning är klar för leverans

Vilka mottagningsplatser som har tidsbokning finner du på sista sidan.

Viktigt!
Glöm inte att avboka de tider du inte kommer att använda.

Så beräknas din fraktkostnad

Vid gårdshämtning betalar du som leverantör alltid för leverans till den mottagningsplats som ger lägsta möjliga kostnad för dig oavsett vart spannmålen fraktas.

Transportkostnaden är indelad i tre lastenheter:

Bil (ca 13 ton), **släp** (ca 27 ton) eller **Bil+släp** (ca 40 ton). Det är viktigt att rätt alternativ väljs på leveransförsäkringen för att fraktkostnaden ska bli korrekt.

Kostnaden för respektive lastenhet utgår enligt följande:

Enbart bil: Fast kostnad/km intervall.

Enbart släp: Fast kostnad/km intervall.

Bil+släp: kr/ton. (OBS! minimumdebitering 37 ton).

Container/lastväxlarflak: kr/ton.

Under Lämna spannmål och Gårdshämtning i LM² kan man lätt se ungefär vilken fraktkostnad leveransen kommer att få med respektive leveranssätt. Både på LM² och på avräkningen presenteras frakten inkl. ortsjustering till den gynnsammaste orten. På sida 26-29 hittar du mer information om mottagningsplatser, ortsjusteringar samt vad som gäller om din leverans blir nedklassad.

Om din vara av kvalitetsskäl inte kan tas emot och därför avvisas debiteras frakt till och från mottagningsplatsen. Debitering sker utifrån taxan 4.000 kronor för bil, 6.000 kronor för släp eller 10.000 kronor för full bil och släp. Krävs eventuell sanering t.ex. vid förekomst av förrådsskadeinsekter eller stinksot tillkommer 10.000 kronor i saneringskostnad. I våra allmänna inköpsvillkor kan du läsa om våra övriga transportvillkor.

Fria lastningstiden skiljer sig för olika leveranssätt:

Bil (11 min), **släp** (22 min) och **Bil+släp** (33 min). Tid som uppkommer utöver den fria lastningstiden debiteras med 300 kr per påbörjad 15-minutersperiod.

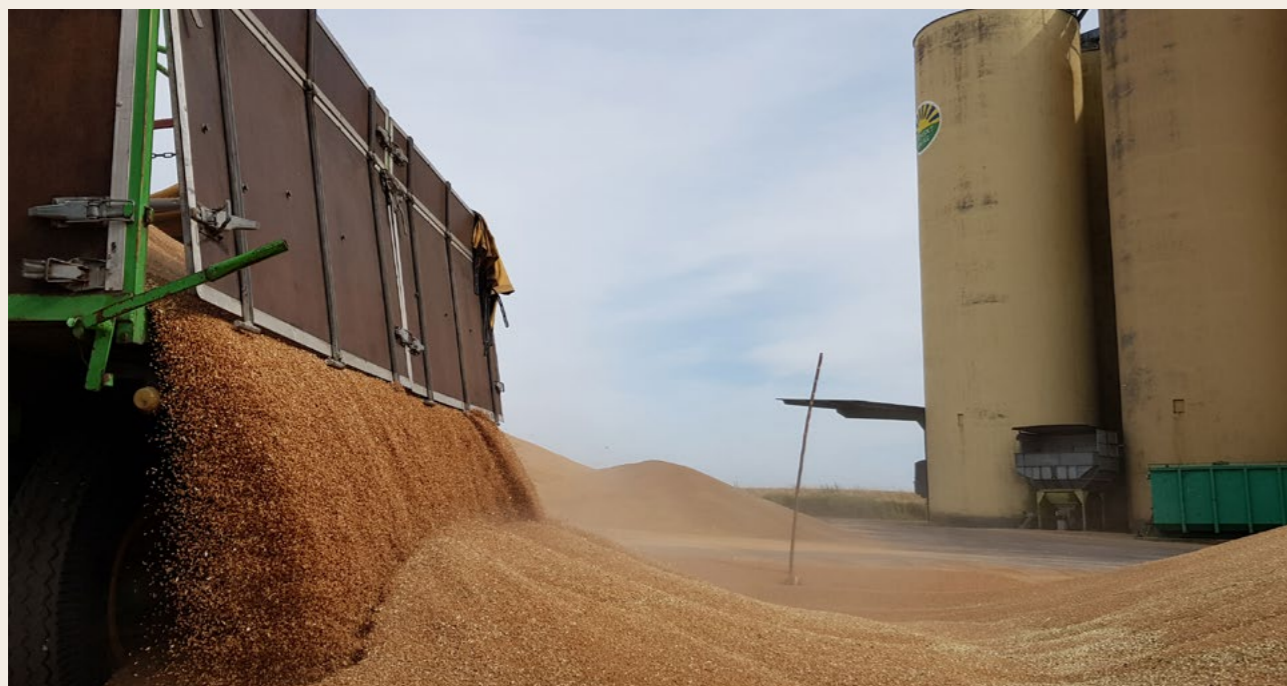
För container/lastväxlarflak är den fria lastningstiden 33 min. Även denna debiteras med 300 kr per påbörjad 15-minutersperiod efter fri lastningstid.

Vid samlastning av två olika sorter på samma ekipage sker fraktberäkning separat utifrån en bil och ett släp, alternativt separata container/flak.

Tips!

Via lm2.lantmannen.com hittar du bland annat:

- Leveransförsäkringen
- Boka transport
- Fraktberäknaren
- Status på aktuell transportbeställning
- Avtalsteckning
- Villkor
- Info om GTP

Direktleveranser till Agroetanol

Agroetanol är köpare av spannmål avsedd för etanol- och glutenproduktion och leverans kan ske direkt till deras anläggning i Norrköping. Vid leverans direkt till Agroetanol skiljer sig kvalitetsvillkoren något jämfört med leverans till en vanlig spannmålmottagning.

Agroetanol

För att kvalitetsvillkoren till Agroetanol ska gälla när du levererar krävs det att du levererar på en artikel avsedd för direktleverans. Det gör du genom att ange någon av sorterna som benämns med Agroetanol på leveransförsäkringen, till exempel Höstvetet Agroetanol, alternativt Glutenvete. Vill du att leveransen ska gå mot ett avtal måste avtalet gälla samma sort.

Vid leverans av gröda avsedd för direktleverans till Agroetanol gäller inte torkavtalet då Agroetanol använder en annan skala för torkning under skörd. **Vid leverans ska en leveransförsäkringen vara ifylld och utskriven, samt tidsbokning vara gjord.** Detta kan du enkelt göra själv under skörd i LM², eller få hjälp av kundtjänst (tel. 0771-111 222). Observera att det är ett krav att spannmålen är RED godkänd för att man ska kunna direktleverera till Agroetanol (läs mer på sida 23).

Kvalitetsvillkor Agroetanol

- Inga avdrag för främmande sädeslag vid inblandning av höstvetet eller rågvete i korn.
- Vid inblandning av korn eller råg i vete eller rågvete görs viktsavdrag.

	Viktsavdrag
0,0-3,9%	Inget avdrag
4,0-9,9%	2%
10,0-19,9%	4%
20,0-29,9%	6%
30,0-39,9%	8%
40,0-49,9%	10%
50,0-59,9%	12%
60,0-69,9%	14%
>69,9%	avräknas som korn eller råg

- Vid vattenhalt över 14,5% görs prisavdrag i procent enligt: (aktuell vattenhalt minus 14,5) x 3.
- Leverans kan ske vid vattenhalter upp till:
  - 17% t.o.m. 15 september
  - 16% t.o.m. 15 oktober
  - 15% efter 15 oktober

- Avvisning om halten:
  - avfall överstiger 5%
  - gröna kärnor överstiger 5%
  - brända kärnor överstiger 5%
  - övriga beståndsdelar överstiger 5%
  - mjöldryga överstiger 999 mg/kg

- För konditionsskador gäller Lantmännen Lantbruks ordinarie villkor om inget annat är överenskommet.

- Krav att spannmålen är deklarerad som godkänd enligt RED (se sida 23).

Kvalitetsvillkor Glutenvete

- Max vattenhalt är 15% och basvattenhalten är 14%. **Även under skörd är maxvattenhalten 15%.** Under skördeperioden kan man alltså endast leverera Glutenvete om vattenhalten är lika med eller understiger 15%.
- Vid vattenhalter över 14% görs prisavdrag i procent enligt: (aktuell vattenhalt, max 15%, minus 14%) x 3.
- Max 2% inblandning av främmande sädeslag.
- Max 5% sönderlagda kärnor.
- Max 3% brända kärnor.
- Konditionsklass – Ingen konditionsskada tolereras.
- Avvisning sker om halten:
  - Avfall överstiger 5%
  - Gröna kärnor överstiger 5%
  - Brända kärnor överstiger 5%
  - Övriga beståndsdelar överstiger 5%
  - Mjöldryga överstiger 999 mg/kg
- Krav att vetet är deklarerat som godkänt enligt RED (se sida 23).

Stråförkortning, slam- och restproduktpolicy

Lantmännen tillåter både leverans av stråförkortad och icke stråförkortad vara. Vi tillåter också användning av slam- och restprodukter i odlingen förutsatt att det sker enligt vår slampolicy.

Stråförkortning

På marknaden accepterar många industrikunder användningen av stråförkortningsmedel i odlingen. Det finns också kunder som inte accepterar stråförkortningsmedel och dessa kunder försörjs via Lantmännens odlingskoncept. Även för standardspannmål vill vi veta om varan är stråförkortad eller slammad. Detta för att optimera våra affärer. Därför är det av största vikt att du som leverantör på leveransförsäkran uppger om stråförkortningsmedel använts eller inte. Dina leveranser avräknas precis likadant, oavsett om du har stråförkortat eller inte.

Slam- och restproduktpolicy

Denna policy ersätter tidigare policy och gäller från och med skörd 2015 och framåt. Policyn sätter lägstanivån för leverans av spannmål och andra grödor till Lantmännen men observera att det kan finnas strängare krav för KRAV och Premiumvaror i respektive kontrakt beroende på kunders specifika krav och då är det dessa som gäller. För KRAV-grödor gäller certifieringsreglerna. För premiumgrödor gäller regler enligt premiumkoncept eller andra tilläggsvillkor.

Generella regler

- Leveransförsäkran ska vara korrekt ifylld avseende slam- och restprodukter.
- Lokala spridningsregler ska följas.

Kommunalt avloppsslam

- Avloppsslam får användas endast om det kommer från REVAQ-certifierade reningsverk och slampartiet är godkänt enligt REVAQ:s regler.
- På leveransförsäkran får man svara på om man tillfört REVAQ inom de senaste tre åren.
- Icke REVAQ-godkänt slam får inte ha tillförts senare än sju år innan skörd, d.v.s. senast hösten 2017 för skörd 2024.

Fraktioner från små avlopp

- Ska komma från en SPCR 178-certifierad anläggning
- Trekammarbrunnsslam är inte godkänt från och med 2018.

Biogasrötrest

- Biogasrötrest ska komma från en SPCR 120-certifierad anläggning.
- Undantaget är gårdsbiogasanläggning som rötar substrat i form av stallgödsel, vall- eller majsensilage och andra produkter från odlingen.
- Biogasrötrest enligt SCPR 120 är inte godkänt att sprida i Natur+ odlingar under innevarande växtodlingssäsong. Ingen övrig karenstid.

Övriga restprodukter

Övriga organiska restprodukter, så som stallgödsel, kalk från sockertillverkning och restprodukter från den egna odlingen, är tillåtna om lagstiftning och lokala spridningsregler följs.

Klimatcertifierad produktion

Klimatcertifierad spannmål och oljeväxter innebär en kontroll av hela kedjan från råvara till slutprodukt. Råvara avsedd för framställning av drivmedel får inte ha en negativ inverkan på klimat eller markförhållande där råvaran produceras.

Det begrepp du som leverantör kommer i kontakt med avseende hållbara grödor är förkortningen RED, som syns på vår leveransförsäkran. Vissa leverantörer kan ha både grödor som uppfyller kriterierna för RED och grödor som inte gör det.

RED (Renewable Energy Directive)*

Grödan är hållbar enligt RED om:

- Den odlats på mark som var åkermark den 1 januari 2008.
- Den odlats på mark som ingår i ansökan för EU-stöd.
- Odling i eventuella naturskyddsområden skett enligt uppsatta krav för området.
- Varan du levererar ska vara producerad på mark du själv brukar.
- Vid leveranser från gårdar utanför den egna odlingen anses leveransen inte vara godkänd enligt RED, vilket då ska uppges.

*EU-direktiv för hur grödor för energiproduktion får odlas.

Hållbart Lantbruk (SAI)

Som leverantör och odlare till Lantmännen kan man komma att bli utvald att besvara frågor från en checklista kring odlingen. Checklistan är kopplad till Initiativ för Hållbart Lantbruk (SAI).

Checklistan innehåller frågor om bland annat växtnäring, arbetsmiljö, bevattning samt hälsa och säkerhet. Systemet bygger på att några av de slumpmässigt utvalda odlarna följs upp med en kontroll.

Eftersom det kan skilja mellan olika leveranser från samma leverantör är det viktigt att det på varje leveransförsäkran uppges om leveransen avser vara som är hållbar enligt RED eller inte. Det är av största vikt att du som leverantör på leveransförsäkran uppger precis vad som gäller för varje leverans. Det blir ingen prisskillnad för dig som leverantör oavsett om du levererar hållbara grödor eller inte. Vid direktleveranser till Agroetanol är det däremot ett krav att spannmålen är deklarerad som godkänd enligt RED.

Leverantörer som levererar hållbara grödor enligt RED kan komma att bli utvald att besvara frågor utifrån dessa kriterier. Det är 6 frågor som ska besvaras gällande odlingen, här efterfrågar vi även kundnummer för EU-stöd som används för webbaserad fältkontroll.

KRAV

- Odling ska ske enligt regelverket för KRAV. Om detta inte uppfylls kommer varan tas emot och avräknas som konventionell.
- Leveransförsäkran ska vara på KRAV-artikel. I annat fall blir varan avräknad som konventionell.
- Giltigt KRAV-certifikat måste skickas in till Lantmännen innan leverans.
- Odling enligt EU-ekologiskt regelverk avräknas som konventionell vara.

Korrekt nedtorkning för leverans på lagerperioden

Det är viktigt att du som leverantör ser till att ha en korrekt nedtorkad vara före leverans. Senaste åren har en alltför stor andel av alla inleveranser under lagerperioden haft en vattenhalt överstigande 14 % och i vissa fall långt över acceptabla och kvalitetssäkra gränser. I de fall som leveranser under lagerperioden inkommer med vattenhalter som överstiger gränsvärdena kommer Lantmännen kontakta leverantören som får olika alternativ beroende på hur hög vattenhalten är. Vid vattenhalter på 15% eller högre får leverantören välja mellan att ta hem varan för att torka om den eller att leverera varan som då kommer avräknas som energispannmål. Om vattenhalten understiger 15 % och om möjligheten finns kan varor med basvattenhalt 14 % omklassas och tas emot som foderkvalitet.

Avvisningsgränser vattenhalt lagerperiod

Gröda	Basvattenhalt (%)	Gräns för avvisning (%)
Kvarnvetete	14	>14,5 %
Råg	14	>14,5 %
Malkorn	14	>14,5 %
Grynhavre	14	>14,5 %
KRAV-grödor	14	>14,5 %
Rågvete	14,5	>15 %
Foderkorn	14,5	>15 %
Fodervete, Glutenvete	14,5	>15 %
Foderhavre	14,5	>15 %
Raps	9	>9,5 %
Trindsäd, Baljväxter	15	>15,5 %

Exempel 1

Leverantören kör egen transport med malkorn till anläggningen. När mottagningsprovet tas upptäcker personalen att vattenhalten är 14,3 %. Varan kan tas emot, men leverantören debiteras 20 kr/ton för varje 0,1 överstigande 14 %, i detta fallet får kunden betala 60 kr/ton.

Exempel 2

Leverantören har gårdshämtning av kvarnvetete. När mottagningsprovet tas upptäcker personalen att vattenhalten är 14,7 %. Leveransen kommer om möjligt vägas in som fodervete. Därefter kommer leverantören bli kontaktad där denne ges möjlighet att kvalitetsväxla resterande kvantitet på avtalet till foder. Hanteringskostnad om 100 kr/ton kommer att debiteras för denna leverans. Eftersom vattenhalten överstiger 14,5 % tillkommer även en torkkostnad enligt torktabellen.

Exempel 3

Leverantören har gårdshämtning som hämtat grynnavre på gården. När mottagningsprovet tas upptäcker personalen att vattenhalten är 15,7 %. Kundtjänst kontaktar leverantören som får valet att ta hem grynnavren och torka ned den eller att få grynnavren körd till biogas som energispannmål. Väljer leverantören att lasset ska gå som energispannmål avräknas 500 kr/ton för varan. Frakt för motsvarande nedklassad vara kommer att debiteras.

Torktabeller, kvantitets- och rymdviktsomräkning

Torkavgifter

Torktabellerna som visar omräkningsfaktor för kvantitet samt avgift för torkning hittar du numera på LM² under Spannmål - Dokument & Villkor. Skanna ovan QR-kod för att komma direkt till dessa. Beskrivning för hur du gör detta finns på sida 5.

Vattenhalt oljevaxter

Basvattenhalten är 9 %.

Vattenhalt trindsäd

Basvattenhalt för foderärt är 15 % och för matärt 16 %. För matärt gäller tork- och kvantitetsskalan med 1 procentenhets förskjutning, d.v.s. matärt med 16 % vattenhalt avläses i tabellen vid 15 % vattenhalt.

Vattenhalt spannmål och torkkostnader

Basvattenhalten är 14 % i all spannmål utom rågvete, foderkorn, fodervete och foderhavre där basvattenhalten är 14,5 %. Vid nedklassning räknas basvattenhalten på invägd artikel, d.v.s. basvattenhalten 14 % om kvarnvetete blir nedklassat till fodervete. Torkavdraget beräknas på invägd vikt minus vikten för avfall. Vid vattenhalt över 30 % tas en hanteringskostnad ut på 100 kr/ton.

Lagerleveranser och vattenhalter

Vid leveranser av spannmål från och med 15 oktober gäller basvattenhalt 14 % på all spannmål utom rågvete, foderhavre, foderkorn och fodervete, för dessa gäller basvattenhalt 14,5 %. Leveranser av artiklar med basvattenhalt 14 % tillåts avvika vattenhalt upp till 14,5 %, för varje 0,1 över 14 % debiteras en hanteringskostnad på 20 kr/ton, maximalt 100 kr/ton. Överstiger leveransen 14,5 % kommer automatisk avvisning att ske med återtransport till leverantör, alternativt kommer mottagning ske som motsvarande fodergröda. För foderartiklar ovan gäller basvattenhalten 14,5 %, avvika vattenhalter upp till 15 % godkänns, för varje 0,1 över 14,5 % debiteras en hanteringskostnad på 20 kr/ton till maximalt 100 kr/ton.

Överstiger leveransen 15 % vattenhalt kommer automatisk avvisning att ske, alternativt omdestineras

varan till biogas och avräknas som energispannmål. För oljevaxter gäller basvattenhalt 9 % och för trindsäd gäller 15 % (matärter 16 %). Vid lagerleverans av oljevaxter med en vattenhalt överstigande 9 % utgår en hanteringskostnad på 80 kr per ton. För varje 0,1 över 9,1 % utgår ytterligare 20 kr per ton. För lagerleverans av trindsäd utgår en hanteringskostnad på 20 kr per ton för varje 0,1 över 15 % (16 % för matärt). Vid nivåer högre än 9,5 för oljevaxter och 15,5 för trindsäd (16,5 för matärter) kommer avvisning att ske.

Vid avvisning och återtransport till leverantör debiteras 4.000 kr för bil, 6.000 kr för släp, alternativt 10.000 kr för full bil och släp. För vattenhalter överstigande 14,5 % kommer om möjligt mottagning ske som motsvarande fodergröda.

Villkor vid direktleverans till Agroetanol

Vid leverans av sort nämnd med Agroetanol sker avvisning om vattenhalten innan den 16 september överstiger 17 %, från 16 september till 15 oktober vid vattenhalt över 16 %, efter 15 oktober vid vattenhalt över 15 %. Vid vattenhalt över 14,5 % görs prisavdrag i procent enligt aktuell vattenhalt minus 14,5 % x 3. Vid leverans av Glutenvete sker avvisning vid vattenhalt över 15%. Vid vattenhalter över 14 % görs prisavdrag i procent enligt aktuell vattenhalt minus 14 % x 3.

Villkor vid direktleverans till Cerealia

Vid direktleveranser till Cerealia gäller max vattenhalt 14 %. Vattenhalt överstigande denna nivå medför att leveransen kan omdestineras till silo, detta kan medföra högre fraktkostnad, utöver hanteringskostnad för högre vattenhalt upp till 14,5 %.

Vattenhalt Grynhavre Barnmat

Basvattenhalten är 13,5 %.

Gemensamma villkor för grödor

Det är våra svenska och utländska industrikunder som t.ex. kvarnar, mälterier, foderindustrin och etanolindustrin som utifrån sina krav sätter upp kravspecifikationen för kvaliteten på svensk spannmål.

Nedan finner du de kvalitetsregleringar som gäller för all spannmål och trindsäd. På sida 32-39 beskrivs tillkommande kvalitetsregleringar för respektive spannmållslag. Samtliga kvalitetsregleringar kan komma att anpassas efter årsmån och aktuell marknadssituation.

Vikt-korrigeringar för spannmål

	Vikt-korrigering
Avfall	Halten dras från levererad vikt
Brända kärnor	Halten dras från levererad vikt
Övriga beståndsdelar	Halten dras från omräknad vikt
Främmande sädeslag	Vid halt över 2 % dras hälften från omräknad vikt ^{a)}
Vattenhalt	Kvantitetsräkning sker enligt tabellerna på LM ² , se QR-kod sida 5. ^{b)}
Sönderlagda och djurätta kärnor	Vid halt över 3 % dras hälften från omräknad vikt

^{a)} För direktleveransartiklar mot Agroetanol görs inga avdrag vid inblandning av rågvete och höstvet i korn. Vid inblandning på 4 % eller där över av korn eller råg i höstvet eller rågvete görs kvantitetsavdrag.

^{b)} För direktleveransartiklar mot Agroetanol görs prisavdrag enligt sida 21.

Rensningsavdrag

För råvara som innehåller flyghavre, mjöldryga eller har en avfallshalt på 1 % eller mer tas rensningsavgift ut. Detta görs för att täcka rensnings- och svinnkostnader. Rensningsavdrag beräknas på levererad vikt.

Avfall

Viktprocent	Rensningsavgift kr/ton
<1,0	0
1,0-1,9	10
2,0-2,9	20
3,0-3,9	30
Osv.	Osv.

Vid höga avfallshalter förbehåller sig Lantmännen rätten att avvisa varan.

Flyghavre

Antal, kärnor/kg	Rensningsavgift kr/ton
1-4	50
5-9	100
10-19	150
20-50	250
>50	Avvisas/marknadsanpassad skala

Mjöldryga

Halt mg/kg	Rensningsavgift kr/ton
0-199	0
200-499	80
500-749	120
750-999	160
1000-1999	200
2000-2999	250
3000-4999	300
≥5000	Nedklassning till energispannmål*

*Vid nedklassning till energispannmål får leveransen betalt enligt lägsta pris, vilket motsvarar 500kr/ton.

Konditionsskador

Konditionen på varan bedöms i fyra klasser enligt tabellen på denna sida. Starkt konditionsskadad spannmål kan visas i mottagningskontrollen. Leveranser som innehåller betade kärnor är inte tillåtet. Sådana leveranser avräknas med 0 kr/ton och kan dessutom föranleda skadeståndsanspråk.

Konditionsklass	Prisavdrag kr/ton
Klass 1 prima vara, frisk och sund utan lukt eller annan skada.	Inget
Klass 2 svag konditionsskada	120
Klass 3 tydlig konditionsskada	250
Klass 4 stark konditionsskada	Avvisning eller nedklassning till energispannmål

Som konditionsskador räknas:

- Stinksot (avvisas).
- Förrådsskadeinsekter (avvisas). Intyg om gasning krävs för leverans.
- Lukt, t.ex. syrlig, möjlig/unken lukt. Bedöms i klass 2 till 4.
- Allmän kondition. Anges när en kombination av flera skador förekommer samtidigt t.ex. grå färg, lukt, bränt. Bedöms i klass 2 till 4.
- Avvikelse från lagkrav t.ex. toxiner och tungmetaller.
- Matta frön t.ex. lin.
- Inte hanterbar vara t.ex. vid hög vattenhalt.

Räkneexempel främmande sädeslag

Vikt-korrigering vid en leverans med 4,8 % främmande sädeslag.

Hälften av andel över 2 % ($2,8/2=1,4$ %) dras av från omräknad vikt.

Analysinformation

Korrekta avräkningar förutsätter att representativa prover uttagits samt att utbildad personal använder godkända och ackrediterade analysmetoder. Samtliga avräkningsgrundande analyser utförs på ackrediterat laboratorium Cereallaboratoriet i Svalöv. I samband med mottagning provtas leveransen. Detta prov delas till ett analysprov och ett arkivprov.

Analyskostnader

Avräkningsgrundande analyser tas på varje inleverans. Kostnaden för analys tas ut av odlaren. Om provet kräver analys av fler parametrar tillkommer ytterligare analyskostnader.

Kostnad för "tilläggsanalyser"

kr/analys:	
Brända/missfärgade kärnor	75 kr
Kondition färg/lukt	60 kr
Stinksot	316 kr
Flyghavre	134 kr
Fusarium okulärt	75 kr
Mjöldryga	118 kr
Främmande sädeslag	68 kr
Grönskott/gröna kärnor	98 kr
Sönderlagda/djurätta kärnor	64 kr
Övriga beståndsdelar	64 kr
Skalskador	92 kr

Följande analys spelrum gäller:

Falltal	± 12 procent
Protein	± 0,5 procentenheter
Vattenhalt <20 %	± 0,5 procentenheter
Vattenhalt >20 %	± 1,0 procentenheter
Avfall	± 0,5 procentenheter
Rymdvikt	± 10 gram/l
Söndersl. och djurätta	± 0,5 procentenheter
Främmande sädeslag	± 0,5 procentenheter
Övriga beståndsdelar	± 0,5 procentenheter
Brända kärnor	± 0,5 procentenheter
Grönskott	± 0,5 procentenheter
Skalskador	± 12 procent
Oljehalt	± 1,0 procentenheter
Stärkelsehalt	± 4,0 procentenheter
Fullkorn	± 4,0 procentenheter
Grobarhet	± 3,0 procentenheter
Klorofyll	± 4 ppm
Havrefärg	± 0,5 enheter
Fusarium okulärt (rosa kärnor)	± 0,5 procentenheter
Deoxynivalenol (DON), analysmetod Elisa	Från ± 30 procent

Exempel: Ett falltal som analyserats till 200 sek kan variera mellan 176 och 224 sek inom analys spelrummet.

Analys spelrum

Alla analysmetoder har ett analys spelrum vilket innebär att analysvärdet kan variera inom vissa gränser och ändå vara korrekt.

Reklamation av analysresultat

Ny analys kan begäras inom 30 dagar efter avräkningens utskriftsdatum. Kontakta din säljare om du vill göra en reklamation.

Vid reklamation summeras resultat från 1:a och 2:a analys och genomsnittet av de båda resultaten blir slutgiltigt betalningsgrundande. Leverantören betalar kostnaden för 2:a analys plus en administrativ kostnad på 250 kr/leverans. Exempel: Ett falltal som vid 1:a analys visar 180 sek och vid 2:a analys 210 sek avräknas definitivt efter 195 sek.

Analys och pris

Gröda	Analys	Pris kr
Kvarnvet/Vårvet	G, R, F, P	230
Reppevet, Glutenvete	G, R, F, P	230
Stärkelsevet Premium	G, R, F, S	230
Höstvet/Vårvet Agroetanol	G, R	132
Fodervete, Foderkorn, Korn Agroetanol	G, R	132
Rågvete, Rågvete Agroetanol	G, R	132
Foderhavre, Betaglukan	G, R, HF, D	517
Blandsäd	G, R	132
Råg	G, R, F	198
Malkorn	G, P, R, FU, A, FO	490
Malkorn HDP	G, P, R, FU, A	417
Grynhavre/Havre Högfett	G, R, FU, HF, D	654
Foderärt, Åkerböna	G	157
Matärt	G, M, SR	442
Oljevaxter	G, O, K	326
Lin	G	143

A = Grobarhet
D = Deoxynivalenol (DON)
F = Falltal
FO = Fusarium okulärt (rosa kärnor)
FU = Fullkorn
G = Grundanalys (vattenhalt, avfall, okulär besiktning)

HF = Havrefärg
K = Klorofyllhalt
M = Matärtsanalys
O = Oljehalt
P = Protein
R = Rymdvikt
S = Stärkelse
SR = Särskild rensning

Vete

Villkor och kvalitetsregleringar

Övriga kvalitetsgränser

Utöver vikt-korrigeringar på sida 30 gäller följande gränser:

	Kvarn/Vår/Stärkelse/Glutenvete	Fodervete
Främmande sädeslag	Max 2 %	Max 5 %
Sönderslagna kärnor	Max 5 %	Max 5 %
Brända kärnor	Max 3 %	Max 5 %
Konditionsklass	Ingen konditionsskada tolereras	Högst klass 3
Grönskott	Vid halt över 5 % dras halten från omräknad vikt	Vid halt över 5 % dras halten från omräknad vikt

Ovan anges de gränser som måste nås för att få inleveransen avräknad i den kvalitetsklass som råvaran vägts in. Om en leverans inte klarar kvalitetsgränserna för fodervete kommer den att avvisas alternativt avräknas som energispannmål.

DON Vete	
Sädeslag	µg/kg
Kvarnvete	Max 1250 µg/kg

Gröda	Sort/koncept	Protein bas	Protein min	Falltal bas	Falltal min	Rymdvikt bas	Rymdvikt min
Kvarnvete	Julius, Halfreda, Brons, Praktik, Linus, Norin, Elvis, Kask, Etana, Övrigt*	11,0-11,5	10,5	250	220	780	740
Kvarnvete Natur+	Julius, Halfreda, Brons, Praktik, Linus, Norin, Elvis, Kask, Etana	11,0-11,5	10,5	250	220	780	740
Kvarnvete KRAV	Festival, Stava, Halfreda	10,5	10,5	250	220	780	740
Reppevete	Julius, Halfreda, Brons, Praktik, Linus, Norin, Elvis, Kask, Övrigt*	11,0-11,5	10,5	150	150	780	740
Reppevete Natur+	Julius, Halfreda, Brons, Linus, Norin, Elvis, Kask	11,0-11,5	10,5	150	150	780	740
Reppevete KRAV	Festival, Stava, Halfreda	10,5	10,0	150	150	780	740
Glutenvete		11,0-11,5	10,5	200	150	780	740
Stärkelsevete Premium	Kerrin, Linus, Hereford, Brons, Övrigt**	-	-	120	120	760	740
Fodervete		-	-	-	-	740	650
Höstvete	Agroetanol	-	-	-	-	740	650
Vårvete N+	Quarna	14,0-14,5	13,5	250	220	770	740
Vårvete	Diskett, Flippen, Sibelius, Berlock, Scirocco	13,0-13,5	12,5	250	220	770	740
Vårvete N+	Diskett, Flippen, Sibelius	13,0-13,5	12,5	250	220	770	740
Vårvete KRAV	Dacke, Diskett, Quarna	12,0	12,0	250	220	770	740
Durumvete N+	Rosadur, Durofinus	14,0-14,5	13,5	250	250	770	740

* = Ceylon, Olivin, Reform, Informer, Bright, Ahoi

** = Alla enligt Stärkelsevete-konceptet godkända sorter

Under minimivärden räknas varan som nedklassad

Falltal

Falltal	Prisreglering kr/ton	
	Vårvete, Kvarnvete, KRAV	Glutenvete
≥250	0	
240-249	-20	
230-239	-40	
220-229	-60	
<220	Nedklassad vara	
200		0
190-199		-10
180-189		-20
170-179		-30
160-169		-40
150-159		-50
<150	Nedklassad vara	

Stärkelsereglering

Stärkelsereglering sker på Stärkelsevete Premium.

Stärkelsehalt	Prisreglering kr/ton
>72,5	Samma värde som 72,5 (max 50 kr)
71,1-72,5	+2,00 per 0,1 % ökad stärkelsehalt
69,7-71,0	+1,00 per 0,1 % ökad stärkelsehalt
69,6	+6,00
68,5-69,5	0
68,4	-12,00
66,5-68,3	-2,00 per 0,1 % minskad stärkelsehalt
<66,5	Samma värde som 66,5 (max -50 kr)

Rymdvikt

Rymdvikt	Prisreglering kr/ton			
	Kvarnvete Reppevete Kvarnvete KRAV Reppevete KRAV	Stärkelsevete Premium	Vårvete/Vårvete KRAV	Fodervete/Höstvete Agroetanol/Vårvete Agroetanol
≥780	0	0	0	-
770-779	-10	0	0	-
760-769	-20	0	-10	-
750-759	-30	-10	-20	-
740-749	-40	-20	-30	-
730-739	Nedklassad vara	Nedklassad vara	Nedklassad vara	-10
720-729				-20
710-719				-30
700-709				-40
690-699				-50
680-689				-60
670-679				-70
660-669				-80
650-659				-100
<650				Marknadsanpassad skala

Proteintillägg förutsätter att övriga kvalitetsgränser som t.ex. rymdvikt, falltal är uppfyllda.

Kvarnvete, Reppevete, Glutenvete, Kvarnvete N+, Reppevete N+

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
≥12,0	50
11,9	40
11,8	30
11,7	20
11,6	10
11,0-11,5	0
10,9	-10
10,8	-20
10,7	-30
10,6	-40
10,5	-50
<10,5	Nedklassad vara

Vårvete, Vårvete N+

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
≥14	100
13,9	80
13,8	60
13,7	40
13,6	20
13,0-13,5	0
12,9	-20
12,8	-40
12,7	-60
12,6	-80
12,5	-100
<12,5	Nedklassad vara

Durumvete, Vårvete N+ Quarna

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
15,0	100
14,9	80
14,8	60
14,7	40
14,6	20
14,0-14,5	0
13,9	-20
13,8	-40
13,7	-60
13,6	-80
13,5	-100
<13,5	Nedklassad vara

Kvarnvete KRAV

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
≥11,5	300
11,4	270
11,3	240
11,2	210
11,1	180
11,0	150
10,9	120
10,8	90
10,7	60
10,6	30
10,5	0
<10,5	Nedklassad vara

Reppevete KRAV

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
11,0	150
10,9	120
10,8	90
10,7	60
10,6	30
10,5	0
10,4	-30
10,3	-60
10,2	-90
10,1	-120
10,0	-150
<9,9	Nedklassad vara

Vårvete KRAV

Proteinhalt %	Prisreglering kr/ton
≥13,0	300
12,9	270
12,8	240
12,7	210
12,6	180
12,5	150
12,4	120
12,3	90
12,2	60
12,1	30
12,0	0
<12,0	Nedklassad vara

Korn

Villkor och kvalitetsregleringar

i

För leveranser på lagerperioden får din analys på malkorn inte vara äldre än två månader.

Gröda	Sort/koncept	Protein bas	Protein min-max	Fusarium okulärt (rosa kärnor)	Grobarhet/ groningsenergi min	Fullkorn min	Rymdvikt bas	Rymdvikt min
Malkorn	Planet, Laureate, Lexy	10,0-11,0	9,0-12,0	0,1	95	60	-	-
Malkorn HDP	Makof, Fender	12,0	Min 11,0	-	95	60	-	-
Malkorn KRAV	Propino, Irina, Cresendo, Planet, Laureate	10,0-11,0	9,0-12,0	0,1	95	60	-	-
Korn	Foder, KRAV	-	-	-	-	-	630	530

Under minimivärden eller över maxvärden räknas varan som nedklassad.

Korn – Villkor och kvalitetsregleringar

Kvalitetsregleringarna nedan gäller även för ekologisk odlad korn.

Protein malkorn

(ej Malkorn HDP)

Proteinhalt	Prisreglering kr/ton
<9,0	Nedklassad vara
9,0	-85
9,1	-70
9,2	-55
9,3	-40
9,4	-25
9,5	-10
9,6	-8
9,7	-6
9,8	-4
9,9	-2
10,0-11,0	0
11,1	-2
11,2	-4
11,3	-6
11,4	-8
11,5	-10
11,6	-20
11,7	-40
11,8	-60
11,9	-80
12,0	-100
>12,0	Nedklassad vara

Protein Malkorn HDP

Proteinhalt	Prisreglering kr/ton
≥12,0	0
11,9	-5
11,8	-10
11,7	-15
11,6	-20
11,5	-25
11,4	-30
11,3	-40
11,2	-50
11,1	-60
11,0	-70
<11,0	Nedklassad vara

Skalskador malkorn

Avdragsskala för skalskador:

Skalskador	Prisreglering kr/ton
0-5,0 %	0
5,1-6,0 %	-15
6,1-7,0 %	-30
7,1-8,0 %	-45
8,1-9,0 %	-60
9,1-10,0 %	-75
10,1-11,0 %	-90
11,1-12,0 %	-105
12,1-13,0 %	-120
13,1-14,0 %	-135
14,1-15,0 %	-150
>15,0%	Nedklassad vara

Skalskador innebär >1/3 av skalet är borta/ naken kärna. Analysmetod enligt ASBC barley-2 (skinned and/or broken kernels).

DON Korn

Sädesslag	µg/kg
Malkorn	Max 1250 µg/kg

Rymdvikt korn

Rymdvikt	Prisreglering kr/ton
≥630	0
620-629	-10
610-619	-20
600-609	-30
530-599	Ökning enl. linjär skala
<530	Marknadsanpassad skala

Övriga kvalitetsgränser

Utöver viktskorrigeringar på sida 30 gäller följande gränser:

	Malkorn	Foderkorn
Främmande sädesslag	Max 2 %	Max 5 %
Sönderslagna kärnor	Max 5 %	Max 5 %
Brända kärnor	Max 0 %	Max 1 %
Konditionsklass	Ingen konditionsskada tolereras	Högst klass 3
Grönskott	Vid halt över 5,0 % dras halten från omräknad vikt	Vid halt över 5,0 % dras halten från omräknad vikt

Vid leverans måste rätt sort anges

Om det anges på leveransförsäkran att en särskild sort ska levereras, är det otroligt viktigt att korrekt sort faktiskt levereras, utan inblandning. Det förekommer stickprovskontroller att sorten överensstämmer med det du uppger på leveransförsäkran. Oaktsamhet med detta kan medföra särskilt ansvar för uppkommen skada.

Fullkorn malkorn

Malkorn rensas på 2,5 mm såll. Malkornspris betalas för den del som går över sållet (fullkorn). Den del som går under sållet räknas som foder och betalas som för nedklassad vara.

Analys och leverans av malkorn

Vid leverans av malkorn under lagerperioden krävs en godkänd grobarhetsanalys för såväl avtalad vara som spontanleverans. Om analysen skett under skördeperiod ska en ny analys göras för leverans på lagerperiod, oavsett om den förstnämnda inte är äldre än två månader.

Beroende på leveransperiod är det olika analysmetoder. För analysmetoder under skördeperioden används väteperoxid och för leveranser under lagerperioden används Aubry.

Tabellen till vänster anger de gränser som måste nås för att få inleveransen avräknad i den kvalitetsklass som varan vägts in. Om en leverans inte klarar kvalitetsgränserna för foderkorn kommer den att avvisas alternativt avräknas som energispannmål.

Råg, rågvete och havre

Villkor och kvalitetsregleringar

Kvalitetsregleringarna gäller även för ekologiskt odlad råg, rågvete och havre.

DON Havre & Råg

Sädesslag	µg/kg (ppb)
Grynhavre, Havre Betaglukan	Max 1750 µg/kg
Foderhavre	Mellan 0 µg/kg och 8000 µg/kg
Bränslekärna	Över 8000 µg/kg
Råg	Max 1250 µg/kg
Havre Högfett	Max 2000 µg/kg

Gröda	Sort/koncept	Falltal bas	Falltal min	Rymdvikt bas	Rymdvikt min
Kvarnråg		150	120	750	700
Kvarnråg N+		150	120	750	700
Kvarnråg	KRAV	150	120	750	700
Rågvete	Rågvete, KRAV	-	-	700	570
Grynhavre	Galant, Eos, Symphony, Övrigt*	-	-	-	-
Grynhavre N+	Galant, Eos, Symphony	-	-	-	-
Grynhavre KRAV	Galant, Guld, Eos, Symphony	-	-	-	-
Foderhavre	Foder, Foder KRAV	-	-	550	-
Havre Betaglukan	Belinda	-	-	-	-
Havre Högfett	Fatima	-	-	-	-

* = Avas, Cilla, Hardy, Nike, Scotty

Under minimivärden räknas varan som nedklassad

Fullkorn grynhavre

Grynhavre och havre högfett rensas på 2,0 mm såll. Fullt pris betalas för den del som går över sållet (fullkorn). Övrigt betalas som för nedklassad vara.

Analys och leverans av havre

Vid leverans av havre under lagerperioden krävs DON-analys. Analysen får inte vara äldre än två månader om vattenhalten överstiger 14 %, vid lägre vattenhalt finns inga tidsgränser.

Rymdvikt kvarnråg

Rymdvikt g/l	Prisreglering kr/ton
≥750	0
740-749	-10
730-739	-20
720-729	-50
710-719	-70
700-709	-90
<700	Nedklassad vara

Rymdvikt foderråg

Rymdvikt g/l	Prisreglering kr/ton
≥680	Bas
670-679	-10
660-669	-15
650-659	-20
640-649	-30
630-639	-45
620-629	-65
610-619	-85
600-609	-170
590-599	-210
580-589	-250
<580	Marknadsanpassad skala

Övriga kvalitetsgränser råg, rågvete och havre

Utöver viktskorrigeringar på sida 30 gäller följande gränser:

	Kvarnråg	Foderråg	Rågvete	Grynhavre, Havre Högfett, Havre Betaglukan	Foderhavre
Främmande sädesslag	Max 2 %	Max 5 %	Max 5 %	Max 2 %	Max 5 %
Sönderslagna kärnor	Max 5 %			Max 5 %	
Brända kärnor	Max 3 %			0 %	
Missfärgade kärnor				Max 0,9 %	
Konditionsklass	Ingen skada tolereras	Högst klass 3	Högst klass 3	Ingen skada tolereras	Högst klass 3
Färg	-	-	-	Max 2,2*	Max 4
Grönskott	Vid halt över 5 % dras halten från omräknad vikt	Vid halt över 5 % dras halten från omräknad vikt	Vid halt över 5 % dras halten från omräknad vikt	Halten dras från omräknad vikt	Halten dras från omräknad vikt

Ovan anges de gränser som måste nås för att få inleveransen avräknad i den kvalitetsklass som råvaran vägts in. Uppfylls inte kraven avräknas inleveransen enligt nästa kvalitetsgräns, vanligen foder, uppfylls inte detta avvisas varan alternativt avräknas med lägre pris. Foderhavre avräknas som nedklassad vara till blandsädspris vid en halt av främmande sädesslag >5 %.

*Beroende på årsmån kan gränsen komma att höjas och betalning sker då enligt ett marknadsanpassat tillägg.

Rymdvikt rågvete

Rymdvikt g/l	Prisreglering kr/ton
≥700	Bas
690-699	-10
680-689	-20
600-679	Minskning enl linjär skala
590-599	-115
580-589	-130
570-579	-145
<570	Marknadsanpassad skala

Rymdvikt foderhavre

Rymdvikt g/l	Prisreglering kr/ton
≥ 550	0
540-549	-10
530-539	-20
520-529	-30
510-519	-40
500-509	-50
490-499	-80
480-489	-110
Osv.	Osv.

Missfärgade kärnor Grynhavre

	Prisreglering kr/ton
0,0-0,5 %	Godkänt som grynhavre
0,6-0,9 %	-50
1,0 % eller högre	Nedklassad vara

Falltal kvarnråg

Falltal	Prisreglering kr/ton
≥150	0
140-149	-40
130-139	-120
120-129	-180
<120	Nedklassad vara

Oljevaxter och trindsäd

Villkor och kvalitetsregleringar

i

Observera att vi inte köper gröna foderarter

Gröda	Sort/koncept	Övrigt
Oljevaxter	Oljevaxter, HOLL	För HOLL gäller särskilda villkor.
Oljevaxter	KRAV	Ingen oljehaltsreglering. Endast torkad vara med godkänd kemanalys och endast mottagning under lagerperiod.
Lin	Taurus, Serenad	Reglering sker för utseende, matta frön ger konditionsavdrag enligt klass 2.
Foderärt	Gul, Gul KRAV	Sönderslagna ärter under ¼ räknas som avfall. Rensningsavdrag sker som för spannmål vid avfallshalter ≥ 1 %.
Matärt	Clara, Clara KRAV	Prov (0,5–1 kg) ska skickas till ärtmottagningen i Linköping för provkokning. Leverans kan ske först efter godkänt prov. Avräkningsanalys sker på följande sätt. Upp till ¼ ärta räknas som avfall, från ¼ t.o.m. ½ ärta avräknas som foderärt. Som rena matärter räknas rena, hela, sortäkta, inte gröna, inte insektsangripna samt i övrigt sunda och friska ärter. Rensningsavdrag sker som för spannmål vid avfallshalter ≥ 1 %.
Åkerböna	KRAV	Vit- och brokblommig. Sönderslagna åkerbönor under ¼ räknas som avfall. Rensningsavdrag sker som för spannmål vid avfallshalter ≥ 1 %.

För samtliga oljevaxter och lin gäller följande

	Gränsvärden
Erukasyra	Max 2 % i fröfett
Fria fettsyror	Max 2 % i fröfett
Glukosinolater	Max 40 mikromol/g fettfri torrsbstans
Klorofyll (inte lin)	>20 ppm, prisavdrag med 0,2 % per ppm. Max 50 ppm

Oljehalt (inte lin)

Oljehalt %	Oljevaxter prisreglering %
>40	+1,5 % per procent ökad oljehalt
40	0
<40	-1,5 % per procent minskad oljehalt

Reglering sker för varje tiondels procent. Vid vattenhalter <9 % beräknas oljehalten i procent av varan. Vid vattenhalter >9 % beräknas oljehalten efter 9 % vattenhalt.

Regleringar oljevaxter

Reglering	Direktleverans	Siloleverans
Kvantitetsomräkning	Skär ner till 6 % vattenhalt	Skär ner till 9 % vattenhalt
Avfall	Avfallshalt <2 % ger pristillägg motsvarande hälften av antal procentenheter under 2 %	Avfall dras från vikt
	Avfallshalt >2 % dras från vikt. Max 4 % avfall	
Brända kärnor	Max 5 %	Max 5 %

Direktleverans AAK, Karlshamn

AAK är köpare av oljevaxter för framställning av vegetabiliska oljor och rapsmjöl. Leverans av oljevaxter kan ske direkt till deras anläggning i Karlshamn. Vid direktleverans till AAK gäller andra kvalitetsvillkor jämfört med leverans till en spannmålmottagning.

För att kvalitetsvillkoren för direktleverans ska gälla krävs det att du levererar en sort avsedd för direktleverans. Det gör du genom att ange Oljevaxter AAK som artikel på leveransförsäkringen. Tänk på att eventuella avtal också måste gälla "Oljevaxter AAK" om leveransen ska gå mot ett avtal. För Oljevaxter AAK gäller inte Lantmännens torkavtal förutsatt att vattenhalten är max 9 % som krävs för direktleverans.

Vid leverans ska en leveransförsäkring från Lantmännen samt en leveransförsäkring för AAK vara ifylld. Leveransförsäkringen hos AAK görs digitalt och fylls i på nätet. Det krävs också att du bokar tid för leverans direkt hos AAK. Viktigt att vid bokning välja rätt sort. Alltså om leveransen avser Oljevaxter eller Oljevaxter Holl.

Kvalitetsvillkor AAK

- Max vattenhalt 9 %.
- Kvantitetsomräkning sker ner till 6 %.
- Pristillägg vid avfall under 2 %.
Se räkneexempel till höger.
- Max avfall 4 %.
- Krav att spannmålen är deklarerad som godkänd enligt RED (se sida 23).

Rensningsavdrag avfall vid siloleverans av oljevaxter och lin

Avfall (viktsprocent)	Rensningsavdrag kr/ton
<2,0	0
2,1-3,0	20
3,1-4,0	30
4,1-5,0	40
5,1-6,0	60
6,1-7,0	80
7,1-8,0	100
8,1-9,0	120
9,1-10,0	140
10,1-11,0	160
11,1-15,0	200
15,1-20,0	250
>20,0	300

Rensningsavdrag debiteras på levererad kvantitet. Vid högre avfallshalter kan varan komma att avvisas.

Räkneexempel avfall oljevaxter vid direktleverans:

Pristillägg vid avfallshalt 0,2 %.

Hälften av andel under 2 % ($1,8/2=0,9$ %) blir pristillägg.

Säker spannmål – Torkning

Torka alltid spannmålen direkt i samband med skörd

Undvik att lagra otorkad spannmål. Spannmålen är som känsligast i samband med skörd. Konditionsskador kan uppstå som inte går att rätta till senare, t.ex. minskad grobarhet i malkorn, brända kärnor i grynnavre.

Torka, kyl och lufta spannmålen även vid låga vattenhalter från fält. Detta förhindrar att spannmålen andas och bildar värme.

Riktvärden för torktemperatur kontinuerlig tork

Spannmålen ska varmluftstorkas.

Anpassa torktemperaturen efter grödan.

Ingående vattenhalt %	Maltkorn °C	Oljevaxter °C	Brödsäd °C	Foder-säd °C
Upp till 17	73	71	84	95
20	70	63	73	90
25	65	53	63	80

För stillastående satstorkar är riktvärdena minst -5 °C lägre jämfört med tabellen

Tänk på:

- För låg torktemperatur ger utdragen torkning
- För hög torktemperatur kan skada spannmålen
- Ju blötare spannmål desto känsligare för hög torktemperatur
- Brödsäd och malkorn är känsligare för en för hög torktemperatur

Kontrollera vattenhalten regelbundet under torkningen med kalibrerad vattenhaltsmätare och dokumentera i torkningsjournal.

För säker lagring gäller 14 °C och vattenhalt:

Spannmål max 14 %   **Foderarter max 15 %**
Oljevaxter max 9 %

Den högsta vattenhalten i lagret bestämmer lagringstid, ej medelvärde. På sida 24 finns en tabell som visar högsta tillåtna vattenhalt för lagerleverans.

Lagringstabell för att undvika mögeltillväxt

Temperatur i spannmålen	14 % vh	15 % vh	18 % vh	20 % vh	22 % vh
2 °C				60 dagar	32 dagar
3 °C				50 dagar	28 dagar
4 °C			> 170 dagar	44 dagar	24 dagar
5 °C			138 dagar	38 dagar	19 dagar
6 °C			102 dagar	32 dagar	15 dagar
7 °C			70 dagar	26 dagar	12 dagar
8 °C			49 dagar	21 dagar	10 dagar
9 °C		> 170 dagar	42 dagar	19 dagar	8 dagar
10 °C		140 dagar	36 dagar	16 dagar	6 dagar
11 °C		105 dagar	32 dagar	15 dagar	5 dagar
12 °C		70 dagar	28 dagar	13 dagar	4 dagar
13 °C		51 dagar	25 dagar	11 dagar	3 dagar
14 °C	> 170 dagar	45 dagar	22 dagar	10 dagar	3 dagar
15 °C	150 dagar	42 dagar	20 dagar	9 dagar	2 dagar
16 °C	135 dagar	39 dagar	19 dagar	8 dagar	2 dagar
17 °C	125 dagar	36 dagar	18 dagar	7 dagar	1 dag
18 °C	120 dagar	34 dagar	17 dagar	6 dagar	1 dag
19 °C	115 dagar	32 dagar	16 dagar	6 dagar	1 dag
20 °C	110 dagar	30 dagar	15 dagar	6 dagar	1 dag

Tänk på att:

- Justera inställningen på tröskan så du får så ren vara som möjligt men undviker skalskador och sönderlaget
- Förrensa och aspirera spannmålen innan torkning och slutlig lagring
- Ren spannmål ger kostnadseffektiv torkning, hygienisk lagring och mindre risk för skadedjur
- Torka till lägre vattenhalt om du inte kan få ner temperaturen genom kylning/luftning eller har ojämn mognad som grönskott
- Under lagringstiden återuppfuktas varan med ca 1 %, orsakad av andning eller ojämnheter. Skapa därför en marginal vid torkningen

Vid höga vattenhalter från fält som leder till kapacitetsbrist på torken, kan torkning i två steg vara ett alternativ.

Gör så här:

Torka ned till ca 16 % vattenhalt. Se lagringstabellen för lagringstid innan torkning till slutlagring. Var observant på temperaturen i varan. För långsam och utdragen torkning ökar risk för att det bildas mögeltoxiner.

Säker spannmål – Provtagning

Representativt prov

- Gårdsprov ska vara representativt och spegla den spannmål du säljer och levererar.
- Ta ut prov när råvaran är färdigtorkad, kyld och transporterad till slutligt lagringsutrymme.
- Grundregeln är att ta ut ett representativt gårdsprov per sårhållen kvalitet som representerar ett lagrat parti om max 500 ton.

Provtagning från olika system

Konventionell tork

(satstork och kontinuerlig tork)

- Ta ett prov i flödet av spannmålen med hjälp av en automatisk provtagare placerad i elevatortoppen
- Den automatiska provtagaren behöver vara rätt justerad så att den fångar upp hela spannmålsströmmen

Silotork med omrörning

- Om torken fylls eller töms med elevator, ta prov som från konventionell tork
- Om torken fylls eller töms med skruv ta prov med provtagningsspjut från silotoppen och rakt nedåt i spannmålen
- Tänk på att köra omröringskruvarna för att provet ska bli representativt

Lagringsficka eller planlager

Om det finns en elevator, ta prov i flödet med hjälp av en automatisk provtagare placerad i toppen av elevatorn.

Annars, provta med provtagningsspjut. I planlager, provta längs diagonalen med början och slut ca 1 m från respektive hörn.

Provberedning

Del- eller stickproven samlas i en hink eller liknande till ett samlingsprov om ca 20-50 kg.

Förvara samlingsprovet i märkt och tillsluten behållare som står mörkt, torrt och svalt.

Provberedning till gårdsprov ca 1-2 kg.

För att få ett representativt prov behöver spannmålen blandas väl. En bra metod är att köpa en cementblandare som bara används för att blanda prover.

- Töm hela samlingsprovet i den rengjorda cementblandaren
- Blanda ca 2 minuter
- Använd skopa för att ta ut ca 1-2 kg och häll i provpåsen som skickas till Lantmännen
- Ta ut motsvarande prov (spegelprov) och spara som arkivprov på gården
- Töm tillbaka resterande vara i den märkta behållaren för vidare lagring

Vid förflyttning av vara ta alltid ut nytt samlingsprov för att bekräfta bibehållen kvalitet.

Analysen på grobarhet på malkorn får inte vara äldre än två månader.

DON analys på grynnavre får inte vara äldre än två månader vid vattenhalt över 14 %.

Säker spannmål – Lagring

Checklista lagring

Gör till rutin att någon gång i veckan gå runt i anläggning för kontroller.

- Använd inte torken för långtidslagring av spannmål då det är stor risk för återuppfuktning. ✓
- Spannmålslagret ska vara tätt, kontrollera:
  - Ej läckande tak
  - Väggarna intakta
  - Stängda portar
  - Täta portar
 ✓
- Kontrollera att inga lampkorpor eller fönster är trasiga med risk att glas kan hamna i varan. Splittersäker armatur ska användas. ✓
- Kontrollera om det finns spår av skadedjur. ✓
- Sätt ut baggfällor och kontrollera dem. ✓
- Kontrollera att temperaturen i stort inte förändras sig i spannmålen i lagret sedan föregående mätning. ✓
- För journal över temperaturen vid varje avläsning.
- Om lagring sker i utomhussilo av plåt; var särskilt noggrann med temperatur och vattenhaltskontroll på våren när det är varma dagar och kalla nätter då det kan bli kondensbildning. ✓
- Kontrollera att ventilationen är tillräcklig i silotoppen.
- Dokumentera att allt är ok eller vilka avvikelser du noterat som har betydelse för produktsäkerheten. Skriv också ner vilka åtgärder som genomförts vid avvikelser. ✓

Säker lagring – Buffertlagring

Buffertlagring av otorkad vara kan tillfälligt ske i planlager eller utomhus på platta.

Checklista för korttidslagring på platta

- Buffertlagring av otorkad vara kan tillfälligt ske i planlager eller utomhus på platta. ✓
- Undvik att lagra över avloppsbrunnar. Täck avloppsbrunnar om lagring måste ske. ✓
- Hantera spannmålen skonsamt och hygieniskt. ✓
- Avgränsa högar så att inte olika produktslag riskerar att sammanblandas. ✓
- Glas får inte förekomma på plattan. ✓
- Lägg varan i toppstuka så att vatten samlas i ytskiktet. ✓
- Hantera spannmålen enligt principen "först in-först ut". Den spannmål som legat längst ska in på torken först. ✓
- Förhindra att oljespill från fordon hamnar i varan. Använd absorberingsmedel. ✓
- Se lagringsdiagram för att bibehålla kvalitet vid buffertlagring. ✓

Temperaturmätning

Mätning sker på något av följande sätt:

- 1 Manuellt med hjälp av rör och termometer.
- 2 Manuellt med hjälp av "spjuttermometer".
- 3 Automatisk temperaturkontroll i fast system.
- 4 Där möjlighet helt saknas att mäta temperatur ska regelbunden rundkörning av spannmålen ske.

Frekvens temperaturmätning

F.r.o.m.	T.o.m.	Rek. intervall
Inlagring	September	1 gång/vecka
Oktober	Januari	1 gång/månad
Februari	Leverans	1 gång/vecka

Säker spannmål – Produktsäkerhet

Riktvärden för volymvikt

Gröda	kg/kbm
Vete	720-820
Råg	680-750
Rågvete	640-720
Korn	580-700
Havre	400-600
Oljevaxter	630-770
Ärtor	760-840
Åkerböna	760-840
Linfrö	600-700

Uträkning av kvantitet i lager

Räkna ut volymen i lagret.
 Rektangulärt lager: **Längd (m) x Bredd (m) x Höjd (m)**
 För rund silo: **radie (m) x radie (m) x 3,14 x Höjd (m)**
 (radie=halva diametern)
 Multiplicera volymen i kubikmeter med volymvikten i kg/kbm.
 Mät rymdvikten på det representativa provet vid 14 % vattenhalt.

Leverans av sanerad vara

- Vid leverans av vara som sanerats för förråds-skadeinsekter ska ett intyg om gasning från saneringsfirman kunna visas upp
- Meddela Lantmännen före leverans

Lagring av malkorn

För att bibehålla grobarheten under lagringstiden, se till att ha tillräckligt torr och kall vara under hela hanteringstiden från tröskning till leverans.

Temperatur	Fukthalt i kärnan				
	10 %	12 %	14 %	16 %	18 %
0 °C	16 år	6 år	2 år	1 år	190 dagar
2 °C	14 år	4 år	1,8 år	315 dagar	160 dagar
4 °C	11 år	4 år	1,5 år	260 dagar	135 dagar
6 °C	9 år	3 år	1,3 år	210 dagar	130 dagar
8 °C	7,5 år	2,5 år	1 år	170 dagar	105 dagar
10 °C	6 år	2 år	300 dagar	140 dagar	70 dagar
12 °C	5 år	1,6 år	240 dagar	110 dagar	55 dagar
14 °C	3,8 år	1,3 år	190 dagar	85 dagar	45 dagar
16 °C	3 år	1 år	150 dagar	65 dagar	35 dagar
18 °C	2,3 år	290 dagar	115 dagar	50 dagar	25 dagar
20 °C	1,8 år	220 dagar	90 dagar	40 dagar	20 dagar
22 °C	1,4 år	170 dagar	70 dagar	30 dagar	15 dagar
24 °C	1 år	130 dagar	55 dagar	25 dagar	12 dagar
26 °C	290 dagar	100 dagar	40 dagar	18 dagar	9 dagar
28 °C	210 dagar	70 dagar	30 dagar	13 dagar	7 dagar
30 °C	160 dagar	55 dagar	22 dagar	10 dagar	5 dagar

Säker Spannmål - Transport och leverans

Följande regler gäller på Lantmännens anläggningar, dessa är uppsatta utifrån krav och föreskrifter som ställs från myndigheter på en bra kvalitet och säker miljö.

- Varselväst/varselkläder ska alltid användas utanför fordonet inom anläggningens område.
- Barn får inte lämna fordonet inom anläggningens område.
- Täck av fordonet enligt instruktion för rätt provtagning.
- Chaufförer ska ha förarbevis för det fordon man kör.
- Kraftöverföringsaxlar ska ha godkända skydd.
- Kontrollera ditt hydraulsystem. Fordon med oljeläckage avvisas.
- Se till att flak och containers är väl förankrade mot underredet vid tippning.
- Dörrar/luckor på container/lastflak ska vara säkrade med kedjor eller liknande. De får inte svänga upp helt vid tippning av varan.
- Främmande föremål får inte förekomma i varan. Vid upptäckt av främmande föremål meddela personal omgående.
- Föroreningar av oönskade ämnen och produkter liksom sammanblandningar av andra varor får inte ske.
- Rapportera eventuell olycka till personalen.

Säker Transport

- Under transport ska spannmålen vara täckt för att skydda varan och förhindra spridning av flyghavre. Med undantag för lastning och lossning ska lastutrymmet alltid vara täckt.
- Före lastning ska fordonets yttre, inkl. chassi samt påhängsvagn, vara fritt från synliga rester av tidigare leverans.
- Alla vagnar och containrar som används för transport av spannmål ska vara lämpliga för ändamålet och rengjorda.
- Se till att det inte finns främmande föremål på flak som kan hamna i varan.
- Lastutrymmet ska vara helt fritt från betat utsäde.
- Lastutrymmet ska vara fritt från främmande lukter.
- Se till att det finns absorptionsmedel till hands om det skulle bli oljespill från hydraulslangar vid lastning.
- När du anlitar ett åkeri eller kör själv med traktor måste du försäkra dig om att åkeriet eller du själv följer regelverket för GTP (god handledning). Kontroll av GTP sker löpande på våra anläggningar, bl.a. ska anlitate åkerier alltid kunna visa journal med minst tre av de senaste lasterna. Dessutom ska all rengöring innan lastning ske enligt GTP:s regelverk. Du kan läsa mer om GTP och regler för flaktransporter på lm2.lantmannen.com och på lantmannenlantbruk.se.

Exempel på avräkning

- 1 Information om artikel och sort.
- 2 Information om avtalstyp och avtalsnummer som leveransen avräknas mot.
- 3 Leveransförsäkransnummer.
- 4 Information om avräkningen avser preliminärpris eller slutbetalning.
- 5 Kvantitet efter justering av avfall.
- 6 Kvantitet efter justering för avfall, vatten och eventuella okulära analyser.
- 7 Hur stor andel av leveransen som är fullkorn eller foder (malkorn, grynahre).
- 8 Avtalat pris kr/ton betalas för kvalitetsreglerad kvantitet.
- 9 För den del av leveransen som är foder görs ett avdrag baserat på prisskillnaden, vardagen före leverans, mellan spotpris för avtalad vara och fodervara.
- 10 Torkavgift beräknas på nettovikt. Finns torkavtal är avgiften 150kr/ton upp till 22 % i vattenhalt.
- 11 Vid gårdshämtning beräknas fraktkostnad inklusive ortsjustering alltid som leverans till för odlaren gynnsammaste mottagningsplats oavsett vart varan fraktas. I de fall då varan blir nedklassad gäller ortsjustering för nedklassad vara och den räknas då på den mottagningsplats dit varan är levererad.
- 12 Forskningsavgift till Svensk Lantbruksforskning SLF (inte momspliktigt).
- 13 Momsgrund är det belopp moms beräknas på. Varuvärde exklusive forskningsavgift.
- 14 Summan av varuvärde och moms.

Nedan hittar du ett exempel på hur en avräkning ser ut. Om du önskar få dina avräkningar på mail kan du skicka din e-postadress till lantbruk.kundtjanst@lantmannen.com tillsammans med ditt leverantörsnummer.

1 Artikel	2 Avtalstyp	Avtalsnr	3 Leveransnr
Malkorn Planet	Terminsavtal		
Slutbetalning			
Analys			
Avfall	0,4 %		
Vattenhalt	14,8 %		
Rymdvikt	669 g/l		
Fullkorn	94,3 %		
Proteinhalt	11,6 %		
Grobarhet	98,0 %		
Vikt (ton)			
Invägd vikt	44.670		
5 Nettovikt	44.491		
6 Kval.regl.vikt	43.993		
7 varav fullkorn	41.485		
varav foder	2.508		
Korr. rymdvikt	669,0		
Priser och avgifter (kr/ton)			
8 Fastpris från avtal	2.930,00	128.899,49	
9 Kvalavrdr nedklass vara	-300,00	-752,40	
Protein malkorn	-20,00	-829,70	
10 Torkavgift	-150,00	-6.673,65	
11 Fraktkostnad inkl ortsjust		-4.779,00	
Analyskostnad		-490,00	
12 Forskningsavgift SLF 0,2 %	0,20	-230,75	
Summa kr totalt		115 143,99	

Tack för affären!
Eventuella anmärkningar och analysreklamationer måste anmälas senast 30 dagar efter utskriftsdatum. Mervärdesskatten skall redovisas och betalas till Skatteverket av leverantören.

S:a varuvärde	Momsgrund	Moms	Momsbelopp	Avrundning
115 143,99	13 115 374,74	12%	13 844,97	0,04

Att utbetala 128 989,00

Lantmännen ek för
Box 30192
104 25 Stockholm

Org nr 769605-2856
Styrelsens säte Stockholm
Momsreg nr SE769605285601

OCR-Bg 268-9305

Stora investeringar i Lantmännens spannmålsanläggningar!

Bilden här nedan visar den första storbåten som lastats från Hargshamn! I september invigdes den nya kajen i Hargshamn vilket har gjort det möjligt att lasta 30 000 - 40 000 ton spannmål på en båt, en så kallad handy-size båt.

Lantmännens investering i Hargshamn har skett etappvis och projektet att bygga ut hamnen i Hargshamn har pågått i flera år med den gemensamma målbilden att få en exporthamn i Norr Mälaren som kan lasta handy-size båtar. Möjligheten att lasta större båtar i Hargshamn är mycket positiv, det gör att vi når köpare i Medelhavsområdet där vi tidigare haft svårt att vara konkurrenskraftiga, då frakterna blir för dyra med mindre båtstorlekar.

Det är mycket logistik som ska fungera när man lastar storbåt. Lastningen sker i ett tempo upp till 800 ton per timme vilket innebär att det i praktiken tar cirka två dagar att lasta 30 000 ton. Lantmännen är inte färdig med sin investering i Hargshamn. I höstas tog Lantmännens styrelse ett inriktningsbeslut som aviserade att Hargshamn byggs ut ytterligare de kommande

åren för att hantera de spannmålsvolymerna som tidigare gått till Västerås och Stockholm. Anläggningar som Lantmännen inom de närmaste åren tvingas lämna. Inriktningsbeslutet kommer även påverka andra anläggningar kring Mälaren.

Närmast på tur för investering är dock inte någon anläggning i Norr Mälaren utan Uddevalla! Lantmännen måste lämna sin befintliga anläggning och kommer därför påbörja byggnationen av en ny anläggning i Uddevalla redan under våren. Till skörden 2026 ska den nya anläggningen stå klar. Den nya anläggningen i Uddevalla kommer, precis som Hargshamn, kunna lasta handy-size båtar och ha betydligt högre mottagnings- och torkkapacitet jämfört med den nuvarande anläggningen.

Lantmännens solida ekonomi möjliggör den här typen av betydande investeringar och eftersom vi är ett bondeägt företag är det extra viktigt att möta medlemmarnas behov av en effektiv infrastruktur - allt för att kunna betala så bra som möjligt för våra medlemmars spannmål!

Lantmännens allmänna inköpsvillkor

Allmänna inköpsvillkor för spannmål, oljeväxter och trindsäd för Lantmännen ek. för., Spannmålsenheten.

1. Tillämpning

1.1 Dessa allmänna inköpsvillkor tillämpas vid Lantmännen ek för:s inköp av spannmål, oljeväxter, trindsäd och utsädesråvara från leverantörer.

1.2 För inköp gäller villkoren i följande ordning om inget annat skriftligen avtalats mellan parterna: (i) Avtalet; (ii) Tillämpliga särskilda villkor för aktuell avtalstyp (exempelvis Premiumavtal eller KRAV-avtal); (iii) dessa allmänna inköpsvillkor och (iv) Inför Skörd. Av Leverantören ifylld leveransförsäkran utgör också en del av Avtalet.

1.3 Köparen kan i vissa fall komma att använda e-signering för bekräftelse av parternas Avtal.

2. Definitioner

I dessa allmänna inköpsvillkor ska nedanstående uttryck ha följande innebörd:

"Avtalet" avser mellan parterna ingånget skriftligt avtal om köp av Råvara, eller annan överenskommelse där referens till dessa allmänna inköpsvillkor görs, av vilket dessa villkor utgör en integrerad del.

"Depåavtal" avser Avtal enligt vilket Leverantören ges rätt att leverera, och därmed sälja, Råvara till Köparen samt att prissäkra Råvaran till Köparen för gällande Spotavtal; vid senare tillfälle i Leverantörens val dock senast 31/5 under Skördeåret.

"KRAV-avtal" avser Avtal som innefattar inköp av KRAV Råvara från Leverantör som har en godkänd KRAV-certifiering;

"KRAV Råvara" avser Råvara som producerats av Leverantören och som är KRAV-certifierad;

Med **"GDPR"** avses dataskyddsförordningen (EU 2016/679);

"Inför Skörd" avser Lantmännen ek för, Spannmålsenhetens samlade avtals- och villkorsskrift avseende spannmål, oljeväxter och trindsäd. Vid hänvisning till Inför Skörd avses den upplaga som gäller vid tecknandet av Avtalet om inte annat anges i dessa allmänna inköpsvillkor. Inför Skörd återfinns på [lm2.lantmannen.com](https://www.lantmannen.com);

"Invägd kvantitet" avser om, inget annat anges, vikt före kvalitetsregleringar och kvantitetsomräkning för vattenhalt;

"Kvalitetsreglerad vikt" avser vikt efter kvantitetsomräkning för vattenhalt enligt erhållet analysresultat i enlighet med Inför Skörd;

"Köparen" avser Lantmännen ek för, org. nr 769605-2856;

"Lagerleverans" avser leverans av Råvara där Råvaran avlämnas under Lagerperioden;

"Lagerperioden" avser perioden mellan 15/10 och 30/6 under Skördeåret;

"Lastningstid" avser tidpunkten från det att lastfordon är färdigställt för lastning till dess att lastningen är avslutad;

"Leveransperiod" avser någon av Köparens fasta leveransperioder under Skördeåret, vilka är: 1/7-14/10, 15/10-31/12, 1/1-31/3

samt 1/4-30/6;

"Leverantören" avser den part med vilken Köparen ingått Avtalet;

"Odlingsjournal" avser Leverantörens skriftliga sammanställning avseende de åtgärder som Leverantören har vidtagit, innefattande sådd, kem, gödsel/gödning och kalkning, i fält där Råvara som Leverantören levererat till Köparen har odlats.

"Ortsjustering" avser prisjustering på angiven ort för hanterings- och fraktkostnader till lämplig lagringsplats enligt Inför Skörd;

"Poolavtal" avser Avtal enligt vilket Leverantören i förväg åtar sig att leverera en viss kvantitet av en eller flera Råvaror till Köparen under i Avtalet angiven leveransperiod varvid betalning ska ske med i Avtalet fastställt poolpris;

"Premiumavtal" avser Avtal som innefattar inköp av Premiumråvara från Leverantör som uppfyller premiumvillkor för gröda och aktuellt avtal;

"Premiumråvara" avser Råvara som producerats av Leverantören och som har Premiumavtal;

"Råvara" avser spannmål, oljeväxter, trindsäd utsädesråvara, KRAV Råvara och Premiumråvara som Avtalet omfattar;

"Skördeår" avser perioden från och med 1/7 det år som anges som skördeår i Avtalet och fram till och med 30/6 året efter;

"Skördeperioden" avser perioden mellan 1/7

Våra mottagningsplatser 2024

Öst	Tidsbokning	Info öppettider
Agroetanol		010-556 97 23
Djurön		010-556 41 41
Kumla	010-556 28 93	010-556 28 93
Linköping Årtsilo		010-556 17 53
Norrköping		010-556 16 73
Odensbacken	010-556 28 86	010-556 28 85
Skänninge		010-556 17 83
Strängnäs	fr.o.m. 15 okt	010-556 31 58
Södertälje	fr.o.m. 15 okt	010-556 97 45

Norr Mälaren	Tidsbokning	Info öppettider
Borlänge		070-281 94 40
Fjärdhundra		076-697 56 25
Hedemora		076-697 57 71
Hargshamn*		073-257 20 88
Klintehamn		010-556 26 43
Kungsängen (Uppsala)		076-697 57 86
Köping		010-556 12 80
Sala		076-697 57 81
Härvesta		076-311 72 22
Stockholm	fr.o.m. 15 okt	010-556 47 86
Umeå		070-662 90 70
Vendel		070-633 73 41
Visby		010-556 25 56
Västerås		076-697 57 91

Väst	Tidsbokning	Info öppettider
Brålanda		010-556 26 27
Falköping (Viken)	072-587 64 24	Öppet efter tidsbokning
Grästorp	072-587 84 40	Öppet efter tidsbokning
Karlstad	010-556 10 04	
Kvänum		070-204 45 41
Lidköping		010-556 29 25
Säffle	073-086 35 12	
Tidan		010-556 40 41
Uddevalle		010-556 26 92

Skåne och Blekinge	Tidsbokning	Info öppettider
Alstad		010-556 08 27
Billeberga		070-540 40 66
Eslöv		070-540 40 66
Hammenhög		010-556 04 01
Hedeskoga		073-086 95 53
Helsingborg		010-556 33 84
Håslöv		070-521 07 89
Hörby		0415-171 73
Karpalund		073-237 69 77
Klagstorp		076-513 09 10
Malmö		010-556 08 48
Staffanstorps		070-540 40 66
Sölvesborg		0456-410 33
Åhus		010-556 02 94

Syd exkl. Blekinge	Tidsbokning	Info öppettider
Falkenberg		010-556 21 59
Kalmar Hamn	010-357 05 70	
Mönsterås LBC	070-694 42 68	
Mörbylånga		073-158 23 05
Norra Hagby		070-911 49 69

Ort	Telefon
Bjäre Kvarn	0431-36 62 07
Harplinge Lantmän	035-500 79
Hörby Lantmän	0415-171 00
JHL Lantmän	041-42 85 30
Ljungbyheds Lantmän	0435-294 50
Löderups Lantmän	0411-52 41 01
Värö Lantmän	0340-66 00 24
Östra Ljungby Lantmän	0435-212 04

För vissa anläggningar krävs tidsbokning enligt följande:

- Gå in på [Im2.lantmannen.com](https://www.im2.lantmannen.com). Klicka sedan på Spannmål, Lämna Spannmål och Tidsbokning.
- Ring Lantmännen Lantbruks kundtjänst 0771-111 222.
- Ring den siloanläggning där du vill lämna din spannmål.

- Tidsbokning krävs, boka via telefon till anläggningen.
- Tidsbokning krävs, boka via nätet eller kundtjänst, inte till anläggningen.
- Ingen tidsbokning krävs.

Ytterligare anläggningar kan tillkomma, meddelande sker genom lokal information.

*Hargshamn har under lagerperioden begränsade öppettider.

Öppettider:

Information om våra mottagningsplatser som telefonnummer, öppettider etc. finns på [Im2.lantmannen.com](https://www.im2.lantmannen.com). Här hittar du även Lantmännens tjänst "Prenumerera på öppettider", logga in och anmäl dig för att få sms vid ändrade öppettider på anläggningarna.